

0,000
NYGU

kai Del Viru

r siusta yra tyk del vyru.
odziais pasaka kaip gal
mo uznuodijima krauja
patrotitu stypribe, pučkus
romulavima, patrotitu
u ir pusles ligas, ruma-
i, naujai igautas lygas,
gal buti išgidomas sava
labai pygjai.
pasakis jums kodel jus
sigydyti. Knyga ta yra
inoti kožnaas vedes arba
a parašita par Daktara,
rinejmu tu, specialisku
yra siusta vysai dykai,
etita konverta. Nesiusk
sava varda, ir adresa ant
u siusk mums šendena.
GAS KUPONAS.
Avenue, Chicago:
nistos prižadiejma, aš noriejan
dykai vėna jusu knyga del vyru.

VĖ"

olitikos, Literatūros,
LAIKRAŠTIS
ke ir Pėtnyčioj.
raštus geriausių raš-
žinių. "LAISVĖS"
pusmečiui 1 dol. Už-
DYKAI!
calus adresuokite taip:
Broadway
STON, MASS.

nikeliuota dnda, kuri
grajina gerai ir atiklia
visokias muzikas
dalmas. Kiekvienas ge-
li turēt savo name
certą. 2. Geriausia le-
monika vokiško iš-
blimo su notems ir
rodymais. 3. Puiki
stalavas nikelinis la-
rodis su muzike, kiek
viens kartą grajinas
minutų. 4. Vyriški arba
moteriški storal pas-
suoti laikrodėliai. 5.
Stalavi įrankiai gražioje
žutėje: 6 peiliai, 6 vidalai,
dideli saukštai, 6 maži, 1 pe-
evlestui ir saukštukas onkro.
Už mūsų dovanų vien norime
kad pagarsit tumet mūsų
mą tarp jusų pažįstamų.
siųskite mums ant rankos
kų už \$0.00 ir jusų išrinktą do-
epatike, gali jį neimti.
M. 115 E. 7th st. New York

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Išleista kas Pėtnydią. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALIZIŠTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 47. Philadelphia, Pa., 24 d. Lapkričio (November), 1911 m. Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

Vėjas	Evolucijonistai	561
Bagočius	Dirbt ar sklaidytis?	561
Goris	Darbininko užmokestis ir jo padėjimas	562
J.A.	Rusijos policija	563
	Darbininko apšvieta	565
APŽVALGA		566
AMERIKA		566
UŽSIENIS		567
DARBININKŲ GYVENIMAS		568
IŠ DRAUGIŲ GYVENIMO		568
KORESPONDENCIJOS		569
BELETRISTIKA		
Senas Vincas Vagis		570
SAJUNGOS REIKALAI		570

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
Lithuanian Socialist Federation of America
K. VIDIKAS, Editor, A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svieto	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešleis mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revoliucijos Gimimo Momentas.
NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisūntimu 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų klestis revoliucijonišką mintis.
• Norintieji turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvių Socialistų Sąjungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socializmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėliško ir daug pasišventimo reikalaujančio darbo.
Skleisti socializmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet «K O V A» — drąsiai galima sakyti — pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sąjungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki proga. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras Pnumeratos Kortas. Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai gaunama penkias kortas. Tokiu budu platintojas pelno 25 centus. Už vieną pnumeratos kortą «KOVA» siunčiama šešias sanvaites.
Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų socialistiškos organizacijos. Tai kodėl gi ir mes negalime panašiai daryti? Toks darbas atneš daug naudos Lietuvių Socialistų Sąjungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidaruoti.
Draugai! Nuoširdžiai kviečia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti Pnumeratos Kortas ir progai pasitaikius, parduvinėti ir platinti «KOVA», o sykiu ir socializmo idėją.

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Dr. Ignotus Stankus

Bell Telephone Dickinson 3757 w.

Dėl daktariškos rodos galima atsišaukti pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar laišku ir iš kitų šalių, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoje —

Jis yra pabaigęs aukščiausius ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo miestavų daktaru mieste Indianopolis. Mokėsi ir praktikavojo *The New York Post Graduate Medical School and Hospital*. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo locną ligonbutį Philadelphijoje ir tame paciam name padirbo puikią *medikališką klinišką* su laboratorija, elektriškas mašinas ir aptieką su geriausiomis gyduojuoms. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagalbą, išsilydo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nerai geresnio daktaro, kaip Dr. I. Stankus. Daug daktarų atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Švilpa, 1011 Carlton St. Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai iš iškiu savo širdingą padėką Dr. Stankui už išgydymą nervų ligu ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. I visiems su slapptomis ligomis patariu kreiptis pas dr. Ig. Stankų, o nepasigau lėšite savo žygio.“

A. Zmudzen, Salem, Mass
57 Pingree St. Dr. Ig. Stankus. 1325 S. Front St., Phila

GARBUS DAKTARE: neišrandu žodžių p dėkavojimu Tamistui už išgydymą skaudėjimo šonuo e ir po širdies gelimo strėnų ir skausmingų mėnesinių, kurių kiti visi daktarai neapsiėmė gydyti. Bet Tamistos operacija kaip ranka atėmė kentėjimą nuo manęs Ela Mažinacky

John Akuotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytojai — Šešta diena, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunadojau bet jau visas sustiprėjau ir b igiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti: nes jau nereikalauju daktariškos pagalbos. Ta įviri liga, kuri taip daug prikankino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neišgydoma, dabar jau baigia gyti. Ačiū Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:

reumatizmo, skaudėjima šonų, sanarių kaulų, strėnų, kojų, pečių, nuo visokių kraujo ligu užkrečiamu lytišku ligu, triperį, šankerį sifilį, užk etėjimą ir nedišbimą vidurių, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno visokių spuogų, dėdervinių ir slinkimą plauku, galvos skaudėma, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. visokias nervų ligas neuralgiją, drėbėjimą sanariu, greitą s pykima, negalėjimą miegot ir išgasti, greitą pailsimą, sunkių kvėp. vimą, persalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moterų ligas skausmingų ir nelegulerišk mėnesinių tekėjimą ir gumbo Išgydau su opeicija rapturą, apendecitit, vežį, skilyvo augančius akmenis visokius skaudulius, guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gyslių kaulų nervų, smegny, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir rankas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi d.ro operacijas ant nosies, akių ir goik es.

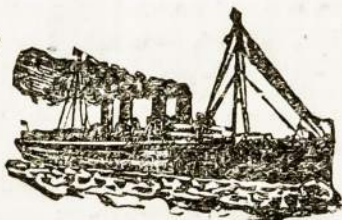
Dr Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare
Šventadieniais nuo 1 iki 5 popiet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigais ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

K DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
A.L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIEKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiškas minių straikas 8c.
 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Pričkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigai, bedieviai ir socijaldemokratai 10c.
 7. Darbininkų priespauda ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socijalizmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. «Trimitas» (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socijaldemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmy komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLEISTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

“K O V A”

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIS”

Leldžiamas L.S.S. Didžlojoj Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. “RANKPELNIS” stovedamas ant darbininkiskųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judejimą įvairuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apy sakos, statistikos ir t. t. In šita skyrių rašo įzymesneleje Europos lietuvų rašėjai. “RANKPELNIO” kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškus reikia slųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažiftrėti įdėkite stampą už 2c.

UŽSIRAŠYKIT „Laisvąja Žmonija“!

YRA TAI PIGIAUSIAS LAIKRAŠTIS, NES METAMS KAINUOJA tik 50 c.

«L. Ž.» spausdinasi ant geros popleros, 20 pusl. didelės knygos formate, talpina raštus karštutinųjų revoliucionierių. Išleis tvė nutarė duoti lig Naujų Metų knygą «Moteris ir jos vieta žmonijoje». Taigi pasiakubinkite užsirašyti.

Ateinančiame «L. Ž.» N4, tilps atsakymas ant tilpusios kritikos «Kovoje» «Anarkizmas ir Socijalizmas». Kiekvienas norintis išsidirbti platesnį regradį, turi tą numerį įgyti.

Patariame No. 4 užsisakyti išanksto, kad žinoti kiek atspaudinti. Įgyti galima prisunčiant 10 c. sidabrinį dešimtuką įdėjus į laišką. Pasiskubinkit nepralaimėsit nieko apart daugiaus mokslo žinių.

Adresas:
“LAISVOJI ŽMONIJA”
1613 So. Halsted St. Chicago, Ill.

P.S. Prenumeratą siunčiant visiems metams, išpirkite Money Orderį.

EVOLIUCIJONISTAI.

YRA žmonių, kurie vadina save evoliucionistais, o kurie, vienok, yra labai reakcionišku (atgaleivišku) gaivalu draugijoje. Lietuvių visuomenėje prie tokių «evoliucionistų» priguli biznieriukai, žmonės, turintieji kokias-nors pusėtinai sočias profesijas arba užimantieji valdiškas vietas. Pasitaiko taipgi tos rūšies «evoliucionistai» ir darbininkų tarpe. Bet pas lietuvius tokių «evoliucionistų» yra kur-kas mažesnis nuosimtis, kaip pas kulturingesnes tautas. Tokie žmonės paprastai mėgsta pasirodyti prieš savo draugus ir pažįstamus, kaip didelio proto ir išminties ypatos, kaip mokslieškioje mintytojai ir filosofai. Ir nors jie dažniausia esti jau nusikratę visų tikėjimiesių prietarų, vienok neturi ganėtinai drąsos, kad dvesti savo mokslieškus ir filosofieškus galvojimus iki jų logiškai užbaigai.

Tie, taip save pasivadinę, «evoliucionistai» mano, buk drauginio gyvenimo evoliucija yra įstatymu, kuris velkia pats savaimi, atskirai nuo žmonių veikimo. Jie tiki, buk koku tai keliu, kurio jie nesistengia ir nemoka išaiškinti, viskas eina prie geriausiu pasekmių, visvien, ar mėš užsiimame drauginiais veikimais ir klusimais, ar ne.

«Evoliucionistų» obalsis štai kokis: «Vienas žingsnis ant sykio ir tegul kitas žmogus tą žingsnį padaro». O jeigu tas kitas žmogus ir labai ilgai ilsisi tarp dviejų žingsnių, tai tas ilsėjimasis musų «evoliucionistams» yra darodymu, buk egzistuojantis padėjimas yra geras.

Bet jeigu mėš pažvelgsime į žmonių veislės evoliuciją (išsivystymą) nuo laukinių civilizacijos gadyntų ligi dabartiniam civilizacijos laiptui, tai pamatysime, kad progresas, kurį mėš padarė me, nepaėjo nuo tokių «evoliucionistų», kurie yra šalininkais taktikos, sulyg kurią reikią žengti vieną žingsnį ant sykio; mėš pamatysime, kad tas progresas įvyko, pasidėkavojant tiems žmonėms, kurie drįso dirbti, kovoti ir aukauti savo gyvastis, įkunjimui pasaulyje teisybės; jie nežūrėjo, ar jie daro vieną žingsnį ant sykio, ar atlieka ilgą kelionę, ar suteikia įsigyvenusiai neteisybei didelį smugį, priskubindami revoliuciją, ar tiktai mažą. Evoliucija drauginiame gyvenime niekuomet nevyksta be aštrios kovos prieš esančią sistemą-tvarką. Valdonai ir kapitalistai, su pagalba bažnyčios ir spaudos, tą sistemą taip sutvirtino, padarė tokia galinga ir įtekminga, kad darbininkai tapo suvlyloti ir prėmė sau melagingus etiškus ir morališkus įstatymus, kuriuos jiems nukalė valdonai ir šio pasaulio galingieji; taip kad šiandien darbininkai yra pavergti iš visų pusių ir jų protiškas progresas buvo veik visiškai sustojęs. Čia tai ir yra darbas revoliucionierių, kad sujudinti apdumtus ir apmigdytus protus jų brolių darbininkų; kad išlavinti, išauklėti tuos darbininkus ir gallaus apmąstyti ir išvieno užgauti į šios sistemos tvirtoves vardan laisvės ir progreso.

Tuli «evoliucionistai» mano, buk jie atlieka didelę tarnystę žmonijai, persergėdami darbininkus nuo revoliucionierių; ištikrųjų gi tie geradariai vientik pagelbėja darbininkams palaikyti kapitalistų ir jų jų sistemą. Nes veik visada «evoliucionistų» patėmijimai reiškia jų sutingimą ir įsikabinimą į jau egzistuojantį ekonomiešką draugijos surėdymą. «Evoliucionistai» atneša žmonijai maž-daug tokią-pat naudą, kaip kad atnešė filosofas Herbertas Spenceris su savo individualizmu (ypatyse). Jis, kaip žino me, taipgi norėjo «pagelbėti» visai žmonijai, bet, «begelbėdamas» visą žmoniją, tepagelbėjo tiktai buržuazijos pakėlimui, reikalavdamas tokių bjaurių individualistieškų įstaigų, kaip kaip jaunutėlių vaikų darbas, ir savo reikalavimą paremdamas tuomi, kad, jeigu vaikas nori dirbti, tai jam turi but duota teisė dirbti. Kaip individualistai, taip ir «evoliucionistai» išstatė savo protus ant

prostitueljos valdančiai klasiškai ir padeda jai apkalti proletariją vergijos pančiais.

«Evoliucionistas» sako, kad revoliucija yra tai neapsvarstytas, aklas puolimas į tamsią bedugnę. Ir tas butų teisybė, jeigu nebutų galima *mokslieškoji revoliucija*. Pasiėmus į rankas sociologijos mokslo žibintuvą, apšviečiantį mums kelią, mėš galime toll išūrėti į ateltį ir taip sutvarkyti musų planus ir suvaldyti musų veiksmus, kad darbininkų judėjimą privesti prie galutinų ir seniai pageidaujamyų pasekmių.

Kadangi šiame atvėjyje tikras mokslas yra iškunięs, tad galima išanksto nuspręsti tolimus atsitikimus, pasiremiant tuo mokslu; ir juo senesnis mokslas, juo toliau jis mums galės kelią apšviesti ir juo tolimesnę ateltį parodyti. Niekas neabejoja, kad astronomas gali atspėti, kas atsitiks su talais dangiškais kunais už 50 ar 100 metų. Taip-pat ir mėš bėgyje nedaugelio pastarųjų metų ištyrėme sociologijos mokslo nejudinamus pamatus — pamatus mokslo, kurisai užsiima drauginių dalykų gvildenimu — ir todėl nėra mums reikalo grabalioti po patamsius.

Jeigu «evoliucionistas» ar «evoliucionistė» nori pamatyti, koku budu gali žmonija nužengti prie sveikesnio, laimingesnio ir tyresnio drauginio gyvenimo, tai jie privalėtų studijuoti (mokinies) sociologiją ir, ypatingai, socializmą. Ir, tokiu budu, lgytas pažinojimas galėtų suteikti jiems drąsą paduoti savo revoliucionieškams broliams ir seserims ranką ir žengti pirmyn, prie naujos civilizacijos.

J. Vėjas.

Dirbt ar sklaidytis?

Paskutiniuose laikuose po Amerikos lietuvių minią pasklido gandas, jog socialistai tvers savo pašalpinę organizaciją atskirai nuo tautiečių ant kuo-demokratiškesnių pamatų.

Tas gandas sukėlė gana smarkų judėjimą tarp socialistų, taip ir tarp jų priešų. Tą apsiereiskimą galima analizuoti (išdėstyti) į tris atskiras sroves:

1. Tautiečiai, neva priešai socialistų, nusigando, kad, pasitraukus iš jų vadovaujamų organizacijų anų vadinamiems «nėnoramoms», nebus kam sutrunėjusių tautieškų klikų palaikyti. Nuoganda išsiveržė įvairiuose apsiereiskimuose: B. Levičius šokinėdamas džiaugiasi, kad jie apvalysią tautieškas organizacijas ir galėsią ramiai dirbti, tai vėl verkia, kad socialistai ardo tautos darbą, tai ramina save, kad socialistams nenusiseksią...

Ženklas apsvylimo ir desperacijos! Račkauskas, jau nesugabėdamas užkamšyt skylių įrančiame ir sudemoralizuotame SLA., net Stovio Komisijai užrėkęs «sėdėt ir tylėt», žengia priešakyj smarkuolių batalijono, susidedančio iš vieno klerikalo-laisvamanio ir tautieškai-socialistieško Račkausko. Jis skatina da tvert pašalpinę organizaciją prie bene mirtinai sergančio SLA., kuris nesugeba nei savo menkų posmertinės reikalų sutvarkyti. O trečioji kategorija (skyrius, rūšis), Susivienijimo stulpai, matydami neišvengtiną Susivienijimo griuvimą, trina sau delnus, laukdami palaikų, palikdami nuogandą, suįrutę ir žmonėms padarytas skriaudas socialistams ištaisyti.

2. Socialistai šiame atvėjyje pasidalino į tris šakas; mat, negyvuojant bosizmui, nėra kam diktuoti: a) Diplomatai, kurie dirbo, organizavo ir vargo, kol SLA. pastatė ant kojų;

S IŠLEISTOS
JUNGIETIS
R PLATINT.

.....8c.
.....5c.
.....15c.
.....15c.
.....15c.
.....10c.
.....10c.
.....10c.
.....10c.
.....15c.
.....75c.
.....10c.
.....20c.
.....10c.
.....10c.

OVOS. AD-
OVOJE GA-
S, KOKIOS
ALBOJE.

ELPHIA, PA.

PELNIS"

vaiti. "RANK-
gybos, rupinasi
ose kraštuose.
raipaniai, apy-
leje Europos
1.00 pusei me-
l šiuo adresu:

nk, Bellshill
OTLAND
2c.

monija"l

IS, NES ME-

usl. didelės kny
onierių. Išleis-
r jos vieta žmo-

tilpusios kriti-
vienas norintis

i kiek atspauz-
simtuką idėjus
daugiaus moks-

oney Orderj.

jie, nors mato SLA, puolimą, vienok tikisi, kad nors trupinėliai, nupuolę nuo «advokatų» ir kitų «šulų» stalų per Susivienijimo šermentis, bet vis jiems teks ir todėl nesiskubina tvertis už užmanytos socialistiškos organizacijos; b) Idealis tai—utopistai maną, buk Socialistizmas neturi nieko bendro su kasdieniniais vargais, nelaimėmis ir skurdu mūsų pačių; anot jų, idealiskasis Socialistizmas, Socialistizmas rytojaus, turi but mūsų omenėje diena ir naktį; ir jei koks skurdžius su sulaužytais kaulais drybsos šaltoj bakuzėlėj, apsuptas išalkusios moteriškės ir nuskursių vaikučių, tai toks reginys galįs sujudinti minias tiek, jog jos sugriaus šiandieninį surėdymą akymirkoj, surėdymą, kuris yra šaltiniu visų nedorybių ir skurdo, ir todėl, esą, pašalpa nereikalinga; c) Realistai—socialistai, kurie tvėrės už šio darbo sutvert savišalpos organizaciją, ne penėjimui «Motinėles» auklėtinių vargonininkų, advokatų arba kriauciukų—advokatų, nei mėtliojimui savo sudėtų skatikų įvairiems poneliams—komitetėikams, bet kad kiekvienas skatikas but suvartotas tam, kam jis buvo paskirtas.

3. Ši srovė susideda iš socialistiškojo elemento pastarosios rūšies ir protingų sympatizuotojų darbininkams. Šios rūšies socialistai mato reikalingumą organizacijos ir protingo mūsų išeičių savišalpos dalykų sutvarkymo. Aš, kaip šios rūšies perstatytojas, mėginasiu čia sutraukti priežastis, priverčiančias mus tvirt naują organizaciją.

1. Mēs suprantame, kad ateityj valstija rupinsis savo nariais, valstija bus ta visuomeniška pašalpine draugyste, kurio visi jos nariai mokės po mažą dalelę į abelną išdą, iš kurio bus šelpiama ne saujalė valdonų—kapitalistų, kaip šiandien, bet visi, kuriems tokia pašalpa bus reikalinga. Pakol vienok, tokia valstija, socialistiška valstija, įvyks, mēs ir mūsų broliai suseraga, esti sužeidžiami, palieka našlės ir našlaičiai, kurių reikalų aprupinimu, kaip pats žmogiškumas reikalauja, mēs turime užsiimti, o geriausiu tuom ikišiol išrastu budu, prie šiandieninių sąlygų, yra savitarpenės pašalpos organizacija. Todėl mēs turime turėti gyvenimas ir jo sąlygos mus priverčia turėti savitarpinės pašalpos dr—jas, ir tai nesklaidant mūsų pajiegų į įvairius mums neprielankius abazus, bet centruojant jas.

2. Vietinės, atskirus miestuos esančios, draugystės yra neatsakančios mūsų gyvenimo sąlygoms ir nepraktiškos, nes a) Čarteriai kaštuoja brangiai (paskutiniuose dviejuose mėnesiuose aš vien Mass. val. lietuviškoms draugystėms išėmiau net 7 čarterius), o tą reikia išmokėti iš sudėtos pašalpai sumos; b) Pašalpos 5 ar 6 dol. nepakanka reikalams žmogaus su šeimyna, prie kurios užlaikymo prideda da ir daktaro bilos; c) Nuolatinis gyvenimo vietos mainymas priverčia tokios draugystelės narį mainyti draugystes, mokėti naujus įstojimus ir laukti 6 mėnesių po įstojimui, kol gaus pašalpą; d) Išdavimai taip vadinamų «pasportų» suteikia neteisingsiems ligoniams progą traukt neteisingsai pinigus iš draugysčių išdod: e) Rūšytis į kelias draugystes — perdaug iškaščių ir apsunkinimų.

3. Visuotinas SLA, tam dalykui netikęs, nes a) Grafėtrių—grašiagaudžių tikslu yra išnaudojimas, o ne bujojimas ir

gerovė organizacijos, ką parodė išieikvojimas keliolikos šimtų dolerių ant čarterio, kurį byle koks teisingas advokatas šims už \$50.00 ir tai da kunigaikštiskai uždirbs; b) Per metų eiles SLA. vadovai apgaudinėjo narius, kalbėdami apie kokius čarterius, samdydami advokatus, nieko apie čarterius nesuprantačius arba nenorinčius suprasti ir įvairiais budais eikvodami išdą; c) Jie išstatė visus SLA. kuopų viršininkus, visai nekaltus žmones, ant pavojaus, nes Mass., Conn., Md., N Y., Me., N.H. ir Ill. valstijose, kas tik kalbina prie SLA., gali but nubastas net iki vieny metų kalėjimu ir iki \$5,000 pinigiskos pabaudos; d) Geriausi LSA. darbininkai, kurie buvo progresiviškų pažvalgų, buvo suspenduoti ir mėtliojami iš organizacijos po keliolikos metų jų darbavimosi jos labui, vien kad galima būtų Sac. turtą, prašalinus suprantančius, lengviau eikvoti. Todėl prie SLA. socialistams ant toliaus darbuoties negalima.

4. SLRKA. — Rymionių Susivienijime — ne socialistams vieta. Jis prilaiko vidurinių juodųjų amžių papročius, ir 20-to šimtmečio žmogui tenai negalima laikytis, o pagalios SLRKA, taipgi yra nelegališku, kaip ir SLA, ir anksčiau ar vėliau — kadangi yra negalimu daiktu jam likt ant visada nelegališku — jis butinai dagyvens savo sugriuvimo dienos, kaip ir SLA.

5. Sus. Pašalpičių draugysčiu negalimas. Priėmimas Mass. valstijos draugysčių narių New Yorko valstijos arba priėmimas draugysčių New Yorko valstijos narių Illinojuje, arba nors ir toj pačioj valstijos gyvenančių draugysčių mainymas nariais, įrašant juos į draugystės knygas be visų tų ceremonijų, kurios yra nurodytos kiekvienos draugystės konstitucijoje, — yra nelegalisku ir tas gal kaštuoti draugystėms čarterio praradimą ir daug nesmėgumų.

Iš to visko pasirodo, jog ant mūsų, socialistų, kaipo vadovų didelės lietuvių išeičių darbo minios pečių, yra uždėta priderystė suorganizuoti tvirtą, mūsų reikalams atsakančią organizaciją, liuosą nuo višininčių vagysčių ir pasamdytų bernų, ir mēs tą pradėdam, tvėrdami «Lietuvių Darbininkų Pašalpos Organizaciją Amerikoje».

E.J. Bagočius, Stud. Juris.

Darbininko užmokestis ir jo padejimas.

Jeigu pasiklaustume keliato darbininkų, kokią jie užmokestį gauna nuo savo darbdavių, tai vienas pasakytų, kad jis gauna dolerį, kitas — du dolerius ir tt., priguliničiai nuo darbo, kokį jie atlieka; pavyzdin, vienas gauna tiek ir tiek už sustatymą puslapio raidžių, o kitas gauna tiek ir tiek už išaudimą masto kokio audio. Palikus šalyje užmokesčių skiltumą, visi tie darbininkai sutiks su šiuo punktu: Užmokestis yra suma pinigų, kurią kapitalistas išmoka darbininkui už tam tikrą nuvelkto darbo daugumą.

Tatai išrodytų, kad kapitalistas perka jų darbą savo pinigais, ir kad už pinigus jie parduoda jam savo darbą. Bet tai yra grynas apsirikimas. Nes ištikrųjų jie kapitalistui už pinigus parduoda savo darbo pajiegą. Tą darbo pajiegą kapitalistas perka ant dienos, ant savaitės, ant mėnesio ir tt. Po to, kaip jis nusiperka darbo pajiegą, jisei tą pajiegą išnaudoja, daleisdamas darbininkui dirbti susitartą laiką. Tais pačiais pinigais,

kuriais kapitalistas nusipirko darbo pajiegą, jis būtų galėjęs nusipirkti, pav., tolą daugumą cukraus arba kokio—nors kito prekio (tavoro). Du doleriai, kuriais jis nusiperka 30 svarų cukraus, yra prekė 30 sv. cukraus. Du doleriai, kuriais jis nusiperka vartojimą darbo pajiegos per 12 valandų, yra 12 val. prekė. Taigi darbo pajiega yra tokis—pat prekiš—tavoras, kaip ir cukrus. Darbas—tavoras yra mieruojamas laikrodžiu, o cukrus svarstyklėmis.

Savo preki, darbo pajiegą, darbininkai išmaino ant kapitalisto prekio, pinigų. Jie gauna tiek ir tiek pinigų už tai, kad jie daleidžia kapitalistui sunaudoti tiek ir tiek jųjų darbo pajiegos; vadinasi, darbininkui mokama mokeskis proporcionališkai pagal darbo pajiegą, atiduodamą kapitalistui ant tulo laiko. Tiek ir tiek pinigų už tokį ir tokį ilgumą naudojimosi iš darbo pajiegos. Sakysime, už 12 valandų audimą du doleriai. Ir ar tie du doleriai neperstato (nereprezentuoja) visus kitus prekius, kuriuos aš galiu nusipirkti už tuos du dolerius? Tokiu būdu išsėina, kad darbininkas ištikrųjų savo preki, darbo pajiegą, išmainė ant visokių kitų prekių, ir išmainė tam tikroje proporecijoje. Kapitalistas, duodamas jam du dolerius, davė jam tiek ir tiek mėsos, tiek ir tiek drabužių, malkų, žibalo ir tt. mainais už darbininko dienos darbą. Tatai du doleriai parodo ryšį, kokiame darbo pajiega yra išmainoma ant kitų prekių, kitais žodžiais, tie du doleriai parodo *mainomąją vertybę* darbo pajiegos. Mainomoji kokio—nors prekio—tavoro vertybė, išreikšta pinigais, vadinasi *prekė*. Darbo užmokestis, tokiu būdu, yra tiksliai tam tikras vardas, kuriuo pažymėjama darbo pajiegos prekė ir paprastoj, kasdieninėj kalboje yra vadinama darbo preke; tai yra tam tikras vardas paženklinimui to keisto prekio, kuris randasi vientik žmogaus kune ir kraujyje.

Paimkime kokį—nors darbininką, pavyzdžiui, audėją. Kapitalistas jam suteikia siulus ir audžiamąją mašiną. Darbininkas iš siulų padaro audeklą. Kapitalistas pasiima audeklą ir, daleiskime, parduoda už 24 dol. Dabar argi darbininko užmokestis yra jam išmokama iš to audeklo, iš tų 24 dol., iš darbininko padaryto prekio? Visai ne. Daug pirmiau, negu audeklas buvo parduotas, gal, daug pirmiau, negu jis buvo visas išaustas, darbininkas gavo užmokestį. Reiškia, kapitalistas neišmoka darbo užmokesties iš tų pinigų, kuriuos kapitalistas gaus iš audeklo, bet išmoka iš pinigų, kuriuos jau jis pas save turi pirm parduosiant darbininko padarytą preki. Audėjo užmokestis jokių būdu nėra jo darbo produktas. Galimas daiktas, kad kap., parduodamas tą audeklą, negavo nei tiek, kiek užmokėjo audėjui už išaudimą. Galimas daiktas, kad jis parduoda tą audeklą ir su dideliu grynu pelnu, palyginant su audėjo užmokesčia. Bet tas viskas nesvarbu audėjui.

Kapitalistas su pagelba savo jau surinkto turto dalies, su pagelba savo kapitalo perka audėjo darbo pajiegą tokiu—pat jau būdu, kaip jis, su pagelba kitos savo turto dalies, nupirko neapdirbtą, bei žalią medegą — linus ar vilnas, ar medvilnę, ar tų medegų siulus — ir darbo įrankį — audžiamąją mašiną. Kada kapitalistas prisipirko reikalingos medegos ir įrankių, jam da reikia darbo pajiegos, reikalingos pagaminimui audeklo. Dabar tai jau *kapitalistas, pavartodamas žalias medegas, darbo įrankius, jam prigulinius, ir darbininką, pasigamina sau prekius, pats nedirbdamas*. Audėjas, kaip matome, yra tik vienas iš įrankių, reikalingų išaudimui audeklo; jis yra iš to atžvilgio ant lygių su audžiamąja mašina, ir jis neturi daugiau dalies savo produkte (audekle) arba produkto prekeje, negu pati audžiamoji mašina.

Tokiu būdu, darbo užmokestis nėra tai dalis darbininkui iš jo išdirbto prekio. Darbo užmokestis yra tiksliai jau esančiųjų gatavų prekių dalis, už kurią kapitalistas perka tolą daugį produktiviškos [tveriančios] darbo pajiegos

Viskas tas parodo, kad darbo pajiega yra prekiš—tavoras, kurį alginis darbininkas parduoda kapitalistui. Kodėl jis tą preki, savo darbo pajiegą, parduoda? — Kad galėtų gyventi.

Darbininkas savo darbo pajiegą parduoda kitai ypatai, idant ilyti butinus gyvenimui reikmenis. Todėl jo gyvenimo darbas—veikimas jam tarnauja, tiksliai kaip budas, kuriuo jis gali pelnyti sau užsilaikymą. Jis dirba, kad galėtų palaikyti savo gyvastį. Jis nerokuoja darbo už savo gyvenimo dalį; darbas jam greičiau reikią gyvenimo naikinimą, aukas. Darbas — tai prekiš, kurį darbininkas ant licitacijos pardavė kitam. Pertai darbininko darbo produktas nėra darbininko veikimo tikslas. Darbininkas sau pasigamina ne šilkus, kuriuos jis audžia, ne auksą, kurį jis kasa, ne palocių, kurį jis stato: jis pasigamina sau tiksliai *darbo užmokestį*, ir iš tų šilkų audimo, iš to aukso kasimo, iš to palociaus statymo jis teigauna vientik tolą daugį butinų gyvenimo reikmenų — minką maistą, prastus drabužius ir pastogę kokiame sklepe. Ir darbininkas, kuris dvyliką ilgų valandų audžia, verpia, grėžia, suka, stato, kasa, akmenis daužo, plytas nešioja ir tt., ir tt., — po teisybei, negali skaityti tų dvylikos valandų už gyvenimą, kaipo gyvenimą. Priešingai, gyvenimas jam prasideda tiksliai tuomet, kada tas darbas pasibaigia, kada jis (darbininkas) atsisėda namie už stalo arba nueina pasisvečiuoti pas savo pažįstamą, arba — į smuklę įsigerti, arba kada gali atsigtulti į lovą. Dvylika valandų darbo, iš antros pusės, jam suvis nereikią audimą, verpimą, grėžimą ir tt., bet tiksliai užsidirbimą, kuris duotų jam progą pavalgyti, pasėdėti namie už stalo, išsigerti, išmiegoti ir tt.

Darbo pajiega ne visada buvo prekiš—tavoras. Darbo pajiega ne visada buvo mokesstinis, bei alginis darbas, t.y. darbo pajiega ne visada buvo *laisvas darbas*. Vergas neparduodavo savo darbo pajiegos savininkui vergų, taip lygiai, kaip jautis neparduoda savo dirbamąją spėką ukininkui. Vergas sykį ir ant visados buvo su savo visa darbo pajiega parduotas savininkui. Jis buvo prekiš, kurį vienas savininkas galėjo perleisti kitam savininkui. Jis *patsai* buvo prekiš, bet jo darbo pajiega buvo ne *jo* prekiš. *Baudžiauninkas* parduodavo tiksliai dalį savo darbo pajiegos. Ne baudžiauninkas gaudavo algą nuo žemės savininko — žemės savininkas gaudavo donį nuo baudžiauninko. Baudžiauninkas prigulėjo prie žemės ir tos žemės savininkui jis nešdavo žemės vaisius. *Gi laisvas darbininkas*, iš kitos pusės, pasiduoda pats save, ir tai dalimis. Jis dieną iš dienos išstato ant licitacijos, bei pardavimo po aštuonias, dešimtį, dvyliką ar penkioliką valandų savo gyvenimo — tas ilgas valandas jis parduoda savininkui žalių medegų, įrankių ir gyvenimo reikmenų, t.y. kapitalistui. «Laisvas» darbininkas nepriguli nei prie savininko, nei prie žemės, bet aštuonias, dešimtį, dvylika ar penkiolika valandų jo kasdieninio gyvenimo priguli tam, kuris jas nuperka. Darbininkas pasitraukia nuo kapitalisto, kuriam buvo pasidavęs, kada tik darbininkui patinka, o kapitalistas atstato darbininką nuo darbo, kada tik darbininkas pasirodo jam nereikalingu, kada tik jis nemato iš darbininko sau naudos arba — tokios naudos, kurios reikalauja kapitalistas. Bet darbininkas, kurio vienatiniu įplaukų šaltiniu yra pardavimas savo darbo pajiegos, *negali pasitraukti nuo visos kapitalistų klisos, t.y. nuo visos jo darbo pajiegos pirkėjų klisos, jis to padaryti negali, jeigu nori gyventi*. Jis nepriguli tam ar anam kapitalistui, bet visai *kapitalistų klisai*, ir jis pats turi susirasti pirkėją, kuriam galėtų parduoti savo darbo pajiegą.

Tomas Goris.

RUSIJOS POLICIJA.

(Užbaiga)

Rusijos policija neretai griebiasi ir visai paprastų būdų padidimui savo įplaukų. Neseniai tulas Muravskis, uriadninkas, buvo teistas Dvinske. Jis, sutikęs mėsaininką Lin, besivedantį tik ką nupirktą karvę namo, pareikalavo, kad atiduotų pinigus. Kada mėsaininkas nenorėjo išpildyti uriadniko reikalavimo, tai uriad-

keliolikos šimtas advokatas; b) Per mėalbėdami apie apie čarterius airiais budais u viršininkus, Conn., Md., na prie SLA., ir iki \$5,000 ninkai, kurie ti ir mėtljojavimosi jos lais suprantantjalistams ant

ne soc jamzių paproa laikytis, o ir SLA, ir tu jam likt o sugriuvimo

Priėmimas valstijoj arba marių Illino-ų draugystęų ygas be visų s draugystės oti draugys-

listų, kaip o, yra uždė- atsakančią pasamdytų Darbininkų

d. Juris.

leijimas.

ie užmokestį is gauna do kokį jie at- mą puslapio kokio audi- bininkai su- turia kapita- o daugumą. savo pini- bą. Bet tai i už pinigus kapitalistas to, kaip jis doja, daleis- is pinigais,

nikas išplakė jį nagaika ir pradėjo grasinti nušausiąs revolveriu. Tuomet mėsininkas atidavė savo pinigus.

Kostogorovas, miesto Archangelsko milijonierius, gavo laišką, rašytą vardu politišku ištremtinių. Laiškas reikalavo, kad jis padėtų 500 rublių paskirtame laike ir tam tikroje vietoje. Ir buvo grasinama išlieti kerštą ant milijonieriaus dukters, jeigu jos tėvas neišpildys pareikalavimo. Kostogorovas atsikreipė į vietinį žandarų pirmininką, kuris ir ėmė taikytis nučiupti politiškuosius nenaudėlius. Kuomet vieną sykį slaptai pastatyti žandarai laukė ateinant nenaudėlių pasiimti pinigus, pamatė besiantinant prie paskirtos padėjimui pinigų vietos vyrą civiliškuose drabužiuose. Prapuolę prie jo, pusėtinai aptaisė jam antausius, — ir kaip po valandelei nustebo, persitikrinę, kad tai buvo Rastakovas, viršininkas vietinės slaptos (detektyvų) policijos! Rastakovas bandė išsiteisinti, kad ir jis atėjęs ton vieton gaudyti nenaudėlius, bet tas pasiteisinimas buvo be vertės, kadangi jis jokiū būdu negalėjo žinoti apie tą laišką, jeigu jis pats nebutų jį rašęs. Jis buvo suareštuotas ir nusižudė.

Policijos pirmininkui Martinovui mieste Baku, ant Kaukazo, vieną kartą pasiskundė tulas turtingas žmogus, kad Martinovo pagelbininkas Aleksejevas neteislingai areštavo to žmogaus giminaitį ir reikalavo 200 rublių už areštanto paleidimą. Martinovas patarė, kad tas žmogus duotų Aleksejevui 200 rublių už paliuosavimą giminaičio, bet pažymėjo visas bumažkas, kuriomis žmogus turėjo išmokėti Aleksejevui minėtą sumą. Pusę valandos po tam Martinovas nuėjo pas Aleksejevą. Bekalbant, Martinovas neva atsiminė, kad jis neturi su savim pinigų ir paprašė, kad Aleksejevas paskolintų jam 25 rub. trumpam laikui. Aleksejevas su dideliu mandagumu suteikė savo viršininkui 25 rublius, ir 25-rublinė bumažka turėjo tą pačią žymę, kurią Martinovas padarė ant jos tuokart, kada jis anam žmogui patarė, kad išmokėtų Aleksejevui 200 rublių. Rodėsi, kad Aleksejevui nėra išstrūkimo nuo bausmės. Bet Aleksejevas buvo žymiu sąnariu vietinės «Tikrųjų Rusų Sąjungos», ir tos sąjungos nariai «patrijotai» taip energiška užsistoja už Aleksejevą, kad, turbūt, bausmė jo nepasieks.

Kroman, žiemski načalnik, buvo teisiamas Vilniuje už tai, kad pavogė du žiedus ir auksinį laikrodėlį nuo vienos moteries, buvusios vietiniame beprotnamyje. Jis teisme prisipažino esąs kaltas ir aiškinosi, kad iš algos negalėjęs pragyventi.

Odessos despotas generolas Tolmačovas, uoliausias apgynėjas Tikrųjų Rusų Sąjungos, pasišaukė iš Kaukazo atsižymėjusį policistą Jermolovą ir pavedė jam policijos pirmininko vietą Odessoje. Bet Jermolovas neturėjo užtektinai laiko, kad parodyti savo gabumus, nes neužilg buvo suimtas, kada norėjo išsimainyti 75,000 rb. Rostovo-ant-Dono banke. Pasirodė, kad jis buvo vienu iš tų, kurie suorganizavo užpuolimą ant traukinio, vežusio apie milijoną rublių valdiškų pinigų, ties miestu Aschabad 1908 m. Priegtam, iš dokumentų, rastų pas Jermolovą, paaiškėjo, kad tame apiplėšime da dalyvavo vienas armijos oficerias ir vienas policistas. Kadangi apiplėšimas buvo paprastu vagišku apiplėšimu, neturiniu nieko bendro su gesinimu revoliucijos arba su kitais kokiais valdiškais tikslais, tai valdžia visgi pasiuntė Jermolovą į kalėjimą.

Rusijos policija, mananti, kad piliečių pinigai yra dalykas, prie kurio ji turi tiek daug teisių, negali turėti per daug paguodones ir linkui pačių piliečių ypatų. Jeigu kur, daleiskime, eitum, o policija paklaustų, kur tu eini, o tu atsakytum policijai, kad tai ne jos reikalas, tai žinok, kad gausi nuo policijos įvalias nagaikų ir busi uždarytas šaltojon, nors ir jokios kitos kaltės ant tavęs nepasirodytų. Taip, Smolenske policistas uždavė tokį klausimą pamai Koudrinai. Kada ji jam atsakė, kad tai ne jo dalykas, tai tapo nagaikomis suraižyta ir ant nakties uždaryta į šaltąją. Ir taip policija ją nuvargino, kad mergina susirgo ir išgulėjo ligonbutyje kelias savaites.

Mieste Sumy, Charkovo gub., vienas policistėlis suareštavo nieku nekaltą žmogų Sadkovą, kaipo politiška prasikaltėli. Sadkovas mėgino pabėgti, bet ant vietos tapo nušautas. Tai tiktai viena iš daugelio žmogžudysčių, kurias Rusijos policija atlieka, prisidengusi tvarkos vykdymu ir laukianti nuo valdžios sau paauštinių arba pinigiško atlyginimo už užmuštuosius revoliucjonierius arba visai nieku nekaltus žmones, kuriuos policija pasikrikštija revoliucjonieriais.

Turint šitokius faktus omenėje, neprisieina perdaug stebėtis, kad kokis uriadnikas gali sutrukdyti ir ministerio planus. Taip atsitiko Viršutiniojo Tagilo dirbtuvėje prie Uralo kalnų. Prekybos ministerija paskyrė savo įgaliotam valdininkui M. Denissovui iš-tirti apie brangių akmenų išdirbimo pramoniją toje vietoje ir apie tai pranešti prekybos ministerijai. Tam tikslui Denissovą norėjo sušaukti vietinius savininkus ir užveizdas brangių akmenų apdirbimo pramonijos. Bet vietinis uriadnikas griežtai atsisakė daleisti tų savininkų ir užveizdų susirinkimą, ir, tokiu būdu, ministerijos įgaliotinis gavo grįžti atgal į Peterburgą, neatsiekęs savo pasiuntimo tikslo.

Moteris randasi nemažesniame pavojuje nuo policistų, negu vyrai. Pana Elena Nazarova, 25 metų mergina, buvo pašaukta į policijos stotį kazokų apgyventame miestelyje Kalinovskaja. Ją sutiko policistas Šapirovas. Nieko kito tuom tarpu nebuvo kambaryje. Po valandėlės išbėgo iš policijos stoties mergina su dideliu riksmu, kad policistas per prievartą jai nekaltybę atėmė. Nelabai seniai už panašų prasikaltimą link moterų kalinių buvo teisiamas vieno kalėjimo viršininkas.

Keli mėnesiai atgal Ekaterinoslavo apeliacijos teismas nagrinėjo «maišto» bylą. Dalykas buvo šitokis. Miestelyje Gr.šino buvo kermošius. Vietiniai policistai, budami įsigėrę ir smagiame upe, ėmė mellintis prie moterų ir merginų. Daėjo lig to, kad policistai pradėjo joms nuleidinėti sijonus ir atsaginėti jakutes, ir da blogiau elgtis. Sodiečiai įtužo ir užpuolė ant policistų. Pastariejie, šaudydami į minią, nubėgo į policijos stotį ir tenai bande pasislėpti nuo įtužėlių; bet minia, apsupusi policijos stotį, triukšmingai reikalavo teisybės. Tat policistai ėmė šaudyti į minią. Minia išsisklaidė, palikdama vieną negyvą ir tris sunkiai sužeistus žmones. Policija sugavo 18 žmonių, nežiurint, ar kaltų, ar nekaltų. Jie administratyvīšku būdu, be teismo, buvo pasodinti ant trijų mėnesių į kalėjimą ir paskui pastatyti prieš minėtąjį teismą. Liudininkai teisme nupiešė pasibaisėtiną paveikslą visų policijos niekadėjysčių. Teismo prezidentas stengėsi, kiek galėjo, sustabdyti liudytojus nuo išpasakojimo teisybės. Ir teismas, paleidęs 11, pasiuntė 8 kalėjiman. Keista, labai keista, kad valstiečiai buvo už tai nubausti, kad jie mėgino apginti savo moterų ir dukterų garbę, bet juk tokie teismai Rusijoje — tai paprastas apsireiškimas.

Policijos tarnai, norėdami sau pakėlimo, kartais ir vieni kitus mėgina pažeminti valdžios akyse. Taip, neperseniai buvo Kijeve papjautas valkas vardu Jušinskis. Juodašimčiai išpradžių norėjo įkalbėti, kad tai žydai papjovė tą vaiką savo velykoms. Policijos tyrinėjimui parodė, kad žydų tame dalyke negalima apkaltinti ir kad greičiausia patįs vaiko giminės nužudė jį, ypatingai buvo nužiuurėta vaiko giminė Čeberiakova. Kiek vėliaus detektvai atrado žemėje priešais Čeberiakovos buveinę įkasta du peilius ir drapanų skudurus. Policijos detektyvų viršininkas Mišuk sakė, kad tie daiktai penkis mėnesius išbuvę žemėje užkasti. Bet per ištyrinėjimus pasirodė, kad tie daiktai tiktai penkios dienos atgal tebuvo užkasti. Da toliau tyrinėjimams einant, išsiaiškino, kad paties Mišuko detektvai, jam įsakant, užkasė tuos daiktus už penkių dienų pirm jų atkasimui; išsiaiškino taipgi, kad Mišuk tai padarė, norėdamas pažeminti valdžios akyse detektvą Krasovskį, kaipo niekam netikusį ištyrinėtoją, kuriam valdžia išpradžių buvo paliepusi dalyką tyrinėti; be to, iškilo aikštėn ir daugiau pinklių, ku-

tėlis suareštavo asikaltėli. Sadutas. Tai tiktaicija atlieka, prišios sau paaugšs: revoliucijonielicija pasikrikš-

berdaug stebėtis, o planus. Taip talny. Prekybos [Denissovui iše vietoje ir apie pmissovas norėjo akmenų apdiratsisakė daleisti u, ministerijos s savo pasiunti-

policistų, negu uvo pašaukta į linovskaja. Ją t nebuvo kamgina su dideliu tēmē. Nelabai buvo teisiamas

teismas nagri-stelyje Gršino irę ir smagiame lig to, kad po-jakutes, ir da-stų. Pastarie-enai bande pa-stotį, triukš-adyti į minią. nkliai sužeistus altų, ar nekal-pasodinti ant inētąjį teismą.

visų policijos alėjo, sustab-mas, paleidęs valstiečiai bu-erų ir dukterų apsiroiskimas. ir vieni kitus buvo Kijeve rradžių norėjo ns. Policijos apkaltinti ir ogai buvo nu-ktivai atrado us ir drapanų akė, kad tie per ištyrinė-atgal tebuvo

kad paties is už penkių k tai padarė, sovskį, kaipu ū buvo palie-pinklių, ku-

rias Mišuk buvo pastatęs Krasovskiui.

Dabar pažvelgsime į Sibiriją. Mieste Omske p. Simanin, atsitarnavęs valdininkas, viešai apkaltino vietinį detektivų vadą ir vietinį žandarų pulkininką už sekantius pasielgimus, kuriuos jis apsiėmė darodyti liudytojais ir dokumentais:

1) Buvo padaryta krata mokytojo Michailovo kambariuose. Pagal įstatymus, laike kratos buvo du piliečiai, kaip liudytojai, kad viskas esą žmoniškai ir teisingai atliekama; ir tie piliečiai liudijo, jog jie matė, kad policijos agentai laike kratos mėgino padėti Michailovo kambariuose priešvaldiškus raštus. Kada ten buvęsiejie piliečiai parodė žandarų pulkininkui, - ką jo agentai norėjo padaryti, tai jis su rugščia mina paėmė nelegališkus lapelius ir knygtes ir susidėjo sau į kišenių.

2) 19 vasario 1911 m. buvo primušta prie stulpų, tvorų ir sienų revoliucijoniški plakatai arti redakcijos laikraščio *Omski Vestnik*, — matyt, kad apkaltinti tą laikraštį revoliucijoniškume. Tie plakatai visą dieną ramiai sau išbuvo nejudinti, nors jie buvo akyse policisto, ten—pat pastatyto.

3) Žandarų pulkininkas Orlovas reikalavo tuų Omsko žydų, kad surastų kur nelegališkos literatūros, o kad ne, tai bus išguiti iš miesto, kaip žydai.

4) Orlovas buvo artimuose ryšiuose su juodašimėtu Holfer, kurisai mėgino sutverti revoliucijinę organizaciją tarp darbininkų, kuriuos paskui butų įdavęs valdžiai.

Tokiais tai darbais atsižymi caro šunes, kurie yra užlaikomi neva tvarkos vykdymui. Panašių pavyzdžių, kaip augščiau, galima butų privesti be galo daug, bet jau ir iš tų kelių pavyzdžių galima matyti, iki ko daėjo ištvirkimas ir supuvimas Rusijos policijos, kurią valdžia užlaiko, kad galėtų ilgiau palėbauti ir pavieš-patauti, nežiurint, kad tas lėbavimas ir viešpatavimas sukelia prieš save visos tautos pasipiktinimą ir panieką; nežiurint, kad ryt—poryt valdžia galės but pašaukta prieš teisingą ir baisų liaudies teismą.

J. A.

APŠVIETA DARBININKAMS.

Draugijinių Mokslų Rand Mokykla išplėtoja savo veikimą ant visos tautos.

NEGALIMA nepastebėti, jog Amerikos darbininkams stokuoja jų klasai tinkamos apšvietos. Tą atjaucia ir patįs darbininkai vis labiau ir labiau. Visur tarp daugiau susipratusių darbininkų susiduri su nuomone, kad be platesnės darbininkams apšvietos neis ant niekų Socijalistų partijos ir darbo unijų darbas. Kol minios neturės nuodugnaus supratimo apie svarbiausius sau dalykus, tol jos nesugebs atsiekti tai, ką jos stengiasi atsiekti su pagelba savo organizacijų.

Šiandie apšvieta yra vienas iš pirmiausių dalykų, butinai reikalingų tam, idant darbininkų judėjimas butų pasekmingu. Darbininkai turi but prirengti prie vis augančio skaitliaus svarbių užduočių, kurias jiems neša augantis jų klasos judėjimas. Jie turi prisirengti, kad galėtų sutikti savo priešą ir, stovint ant savo darbininkiško pamato, nuveikti jį: pastatyti savo argumentą prieš jo argumentą, savo faktą prieš jo faktą, savo nuoseklumą prieš jo nuoseklumą.

Darbininkai, vienok, turi žinoti, ant kokio pamato, ant kokios žemės jie stovi; kam jie stato savo reikalavimus ir kokiū budu tie reikalavimai gali but atsiekti. Ir juo geriau jie žinos savo padėjimą ir savo reikalavimus, juo geriau jie bus išklausti ir juo greičiau jie atsieks savo tikslą.

Nuodugni, systematiška apšvieta draugijiniuose, politiškuose ir ekonomiškuose klausimuose buvo darbininkams neatsiektina,

jie negalėjo prieti prie tokios apšvietos. Visas pirmenybes ir patogumus iš atžvilgio į apšvietą tegalėjo turėti tiktai turtintieji. Tie darbininkai, kurie įgijo apšvietą, turėjo pergalėti didelius sunkumus; ta apšvieta jiems prekiavo daug vargo, daug pasiaukavimo, pasišventimo. Tokie darbininkai turėjo pasisekimą ne ačiu aplinkybėms, bet nepaisant ant nepatogių aplinkybių.

Bet su išsivystymu darbininkiško ir socialistiško judėjimo atsirado proga darbininkų išsilavinimui, proga, kurios niekuomet pirmiaus darbininkai neturėjo. Išdygo įstaigos, tam tyč pašvestos lavinimui ir švietimui darbininkų, ir, su pagelba tų įstaigų, vyrų ir moterų, kurie trokšta but naudingais savo klasai, gali prisirengt save prie to prakilnaus darbo.

Vienatinė savo rušyje įstaiga.

Viena iš tų įstaigų yra Draugijinių Mokslų Rand Mokykla New Yorke. Yra tai vienatinė savo rušies įstaiga šioje šalyje. Ji buvo įsteigta su ypatingu tikslu — lavinti ir prirengti pasekmingus darbininkus socialistiškam ir darbininkiškam judėjimams. Budama įsteigta tiktai penkeri metai atgal, ji nuveikė pastebėtiną darbą toje pakraipoje. Budama įsteigta patogioj vietoj, kur ji gali igyti gabius mokytojus, speciališkus paskaitų skaitytojus (prelegentus) ir puikiausią progą tiesioginiam ištyrinėjimui įvairių draugijinių srovių ir padėjimų, Draugijinių Mokslų Rand Mokykla pasidarė save svarbiu veiksmiu savo išrinktoje dirvoje. Ji atlieka neapkainuojamas vertės tarnystę draugijiniam progresui Suvienyose Valstijose.

Ligšiol, vienok, aplinkybės privertė Rand Mokyklą apsirubežiuoti veikimu svarbiausia mieste New Yorke ir jo apygardose. Dabargi ji ketina praplatinti savo veikimo ratą, idant užganėdinti daugybę reikalavimų, ateinančių iš visų Suvienytų Valstijų kampų, kur apsirėiskia vis angantis užsižingėdavimas Rand Mokykla. Ji įsteigė korespondencijos kursus naudai mokinių, kurie randasi tolimose vietose nuo New Yorke; ji taipgi užvedė taip vadinamus «Pratęsimo Kursus» (Extension Courses) netolimuose miestuose; ir kaip korespondencijos kursai, taip ir Pratęsimo Kursai vainikuojasi gražiū pasisekimu.

Da svarbesnis dalykas — tai šimet įsteigti «pilno laiko» kursai, t. y. kursai tiems, kurie galės pašvesti visą savo laiką arba didesnę jo dalį lankymui mokyklos bėgyje šešių mėnesių. Kad pilno laiko kursų įsteigimas — puikus ir reikalingas dalykas, tai apie tą ludija studentai iš Oregon, California, Oklahoma ir kitų valstijų, užsirašantieji ant pilno laiko kursų. Yra geri pamatai pasitkėjimui, kad didelis žmonių skaitlius pasinaudos iš tų pilno laiko kursų.

Reguliariski kursai.

Tie kursai yra sutvarkyti pagal planą Socijal-Demokratiškos Mokyklos Berline ir pagal Ruskino Darbo Kolegiją Oxforde (Anglijoj). Jie užveria visas draugijinių mokslų šakas, apie kurias kas norėtų žinoti. Nėra tokio draugijiniuose moksluose punkto, ant kurio Rand Mokyklos kursai neduotų atsakymo. Apart reguliariškų kursų, yra sutvarkyta speciališkos prelekcijos—paskaitos ir kursai tiems, kurie nori ypatingai prisirengti tulam darbui, kaip tai: propagandai, mokinimui, organizavimui, sekretorystei, laikraštijai ir ištyrinėjimui.

Šioki—toki supratimą apie ypatybes ir platumą Rand Mokyklos programo galima gauti, pažvelgus į tos mokyklos reguliariškus kursus, užveriančius savyje:

Darbo ir Socijalizmo Teorija, kurią išguldo Algernon Lee, Rand Mokyklos sekretorius ir buvęs redaktorius laikraščiu *The Worker* ir *The New York Call*.

Socijalistiška ir Darbininkiška Politika, Pritaikymas Socijalistškų Principų prie Šiaudieninių Exonominių Užduočių, ką išguldė Morris Hillquit, žinomas socijalistas rašytojas, autorius svarbių

socijalistiškų knygų: «Socijalizmas Teorijoje ir Praktikoje», «Istorija Socijalizmo Suvienytose Valstijose»; Jonas Spargo, autorius «Socijalizmo» ir «Karolio Marxo Gyvenimo»; Dr. Rubinow ir Robert W. Bruere, buvęs generališkas agentas Draugijos Pagerinimui Gyvenimo Biedniams.

Amerikos Ekonomiškoji ir Politiškoji Istorija, kurios mokina Bartley J. Wright, plačiai žinomas Amerikos istorikas.

Amerikos Valdžia Teorijoje ir Praktikoje.

Angliška Gramatika ir Retorika, Viešas Prabalbų Sakymas, ką išguldė Jurgis R. Kirkpatrick, buvęs Columbijos Universiteto profesorius, garsus autorius knygos «Karė — Kam Jina!»

Ofiso ir Knygyno darbas. Šiame kurse bus už patarėją profesorius Columbijos Universiteto Karolis A. Beard.

(Užbaigta seka)

APŽVALGA.

SLA. Pildomoji Taryba nutarė «negarsinti *Tėvynėje* atskaitų iš suspenduotųjų ir išbrauktųjų, o tik ant atskirų lapų, kurie turėtų būti išsiuntinėti kuopų sekretoriams, idant jie pasirūpintų suspenduotuosius prie SLA. sulaikyti».

Nėra kas sakyti, nutarimas puikus — da bus patogiausiu susivienijimo bosellams mulkinti narius, užrišus jiems akis kas link tikro Susivienijimo stovio. Tegul tat «gerbiamoji» Pildomoji Taryba nesupyks, jeigu kas jai kartais prikiš blogus mierius su vyliungais lukesčiais.

* * *

«Auksaburnė» *Tėvynė*, mėgstanti puoštis tokiais švelniais muluotais žodellais, kaip «kuopelė», «skatkėlis», «žinelė» ir t.p., doriausioji *Tėvynė*, mokinanti mus mandagumo, štai savo N46 prilygina prie lojimo šunų patėmljimus ypatų, primenančių *Tėvynės* redaktoriui, jog savaitiniame laikraštyje nepatogu spausdinti tokį ilgą veikalą, kaip Tolstojaus veikalas «Prisikėlimas», kuris turės eiti bene dvejus metus *Tėvynėje*. Tuli mano, kad «Prisikėlimas» yra leidžiamas per *Tėvynę* ne dėlto, kad redaktorius taip didžiai tą veikalą mylėtų, bet dėlto, kad redaktoriui pasidaro mažiau darbo.

* * *

Vienybė Lietuvininkų tupi sau po «svečių-nebuvėlių» sjonais ir balto svieto pro jų padalkas nenori matyti — nori užginčyti, buk «tėvas» Alšauskas nebuves suareštuotas ir negavęs užsistatyti \$1,000 parankos. Tat, apart jau buvusių tikrų žinių *Darb. Viltysje, Keleivysje* ir *Kovoje* apie Alšausko suareštavimą, — ponas Kazlauckas rašo N46 *Keleivio*:

«Rugsėjo 5 d. šv. Juozapo bažnyčioj (Girardville'j, Pa.) Tumas su Alšausku laikė prakalbas... Neatkartosiu čia jo (Alšausko) žodžių, nes literaturon jie peršlykštus, kokiais jis išvadino neprigulmingą kun. Urboną. Pastatė jį žemiau paprastu keturkojo. Rugsėjo 7 d., berenkant Tumui su Alšausku pinigų Girardvillej, Pa., išgirdo, kad jieško jų šerifas su warrantu. Tuomet musų «veikėjai» paraudo ir nebežino, kur šokti. Bet kn. Pautienius pradėjo juos raminti ir duoda patarimą — Tumas su Alšausku atsuka savo apykakles į prieką, užsiriša juodais kaklaraiščiais ir tokiu budu jau niekas nepažins, kad jie kunigai. Bet šerifas kreipiasi pas vietinį kleboną ir klausia, kur yra Tumas su Alšausku. Tas atsisakė, kad jis nieko nežinaš. Šerifas areštavo jį ir iš Mahanoy City kunigą. Suareštuoti noroms-nenoroms turėjo išduoti svečius-nebuvėlius. Tuojaus tapo suareštuoti Tumas su Alšausku ir visi keturi nugabenti į Pottsville, Pa, kur raudasi kalėjimas

Po ištyrimui, 3 pripažino nekaltais, o kn. Alšauskas tapo patatytas po \$1,000 kaucijos, bet kol kaucija sujieškota, turėjo atsistėti šaltojon. Paskui, uždėjus \$1,000 kaucijos, liko išleistas iki teismui. Byla paskirta ant sausio mėn., 1912m.»

Vienybė Lietuvininkų laiko už tvirtiausią «darodymą» to, buk Alšauskas nebuves suareštuotas, tą aplinkybę, kad jis nekludytas išvažiavo Lietuvon. Jeigu jau V.L. viską žino, tai, rodos, ir tą privalėtų žinoti, jog, užsistačius kauciją, galima, kur nori, važinėti, o nestojant telisman, tiktai kaucija žūva. Labai suprantamas dalykas, kad Alšauskas galėjo, peržegnojęs tą \$1,000, išsprukti į Lietuvą. Bene jam kvailėlių suaukautų pinigų gaila!

* * *

Laisvė jau pradėjo eiti po du sykiu į savaitę. Lauksime dabar dienraščių.

AMERIKA.

Shoaf — piktadarys.

Trejetas mėnesių atgal *Appeal to Reason* ir tuli kiti socijalistiški laikraščiai pranešė apie paslaptingą dingimą George'o H. Shoaf'o, *Appeal to Reason* korespondento, pasiūsto į Los Angeles tēmyt McNamarų bylą ir daryti tyrinėjimus kas link kapitalistų suokalbio prieš brolius McNamaras. 12 rugsėjo Shoaf dingio iš Los Angeles. *Appeal to Reason*, negaudamas dvi savaites žinių apie savo korespondentą, nusprendė, kad tai kapitalistai galėję nužudyti, arba kur išvežti Shoaf, kaipo ypatą, kuri butų išdavusi baisius faktus apie žmogžudiškus kapitalistų žingsnius. Ir *Appeal to Reason* ėmė triukšmingai kaltinti Los Angeles kapitalistus už nužudymą ar išvogimą korespondento Shoaf ir pagarsino \$500 dovanų tam, kas nurodys, kur randasi Shoaf, gyvas ar negyvas. Sykiu su kitais socijalistiškais laikraščiais ir *Kova* paabejojo, ar ištikrųjų kapitalistai nepadarė primetamą jiems niekšystę iš atžvilgio į Shoaf, nors ji ir neišdriso tvirtinti, kad Shoafui butų visa tas atsitikė.

Bet štai kas dabar išsiaiškina apie Shoaf: Jis yra gyvas. Iš Los Angeles jis dingio, nebudamas nei pavogtas, nei užmuštas. Jis pats pabėgo, idant išsisukti iš nemalonumo, kurį užsipelnė savo bjauriu darbu: Jis suvyliojo 17-kos metu merginą Elžą Unterman ir atėmė jai nekaltybę. Ji jam, matomai, ar nusibodo arba jis bijojo, kad artimumas su kudikiu-mergina gali įtraukti jį į kilpas; todėl jis išsiuntė ją iš Los Angeles į Chicago. Mergina, jį mylėdama ir nieko blogo nemaudydama, paklausė jo padavadijimo važiuoti tenai. Chicagoje ji gavo užsiėmimą ofise pas Shoaf'o pažįstamą Vlag'ą. Jisai galiaus išsiuntė ją Europon. Po tam Vlag, kuris sužinojo nuo panelės Unterman, kas jai atsitiko, apie viską pranėšė jos tėvui.

Shoaf mitriai išrokavo, kad jis galės pasinaudoti savo padėjimu, kaipo *Appeal to Reason* korespondento, idant pridengti savo purviną darbą. Ir jis su purvinu savo gudrumu prisirengė ištrukti iš Los Angeles. Tad jis apsikriai surengė neva kovos vietą, kuri turėjo liudyti, kad jis esąs kapitalistų rankose arba nužudytas. Ta vieta buvo tai koridorius prieš Shoaf'o kambarį. Ten, po prasisišalinimui jo, atrasta sudaužyta jo skrybelė ir lazda. Niekas nematė jį išeinant iš buto, bet šeimyninkė pasakojo girdėjusi imtynių bei muštynių garsus. Shoaf paprastu budu slapčia apleido Los Angeles, palikdamas tuos daiktus, idant atitrakti nuo savo kalčios atidą, kol jis galėtų pavažiuoti taip toli, kad išsisukti iš didelio nemalonumo.

10 rugsėjo Shoaf parašė laišką savo tėvui, gyvenančiam San

Alšauskas tapo pasuješkota, turėjo kaucijos, liko išlo mėn., 1912m.» darodymą to, buk kad jis nekludytas tai, rodos, ir tą , kur nori, važinė abai suprantamas 1,000, išsprukti į gaila?

ę. Lauksime da-

tuli kiti socijals- ėimą George'o H. ūsto į Los Angeles s link kapitalistų Shoaf dingo iš Los vaites žinių apie listai galėję nužubutų išdavusi bei- ūs. Ir *Appeal to* pitalistus už nu- esino \$500 dovanų egyvas. Sykiu su ūjo, ar ištikrųjų ūstę iš atžvilgio i ūtų visa tas at-

is yra gyvas. Iš ūei užmuštas. Jis ūrį užsipelnė savo ū Elzą Unterman ūbodo arba jis bi- ūakti jį į kilpas; ūergina, jį mylė- ūpadavadijimo va- ūpas Shoaf'o pažis- ū. Po tam Vlag, ūitiko, apie viską

loti savo padėji- ū pridengti savo ūrisirengė ištruk- ūva kovos vietą, ūse arba nužudy- ūmbarį. Ten, po ūr lazda. Niekas ūjo girdėjusi im- ūslapčia apleido ūaukti nuo savo ūkad išsisukti iš

venančiam San

Antonio, Texas. Tame laiške jis tėvui sako: «Jeigu jūs nuo manęs negausite žinios, tai žinokite, kad su manim kas negero atsitiko, nes aš esu pavojingame padėjime. Jo laiškas turėjo geistinas Shoaf'ui pasekmes — daugelis taip ir pradėjo mislyti, kad jis buvo kapitalistų agentų nutvertas, jo «svarbus» dokumentai atimti, o jis pats ar užmuštas, ar kur uždarytas.

Taiči Shoaf yra papildęs trigubą niekšystę: nuskrindęs merginą, apleidęs ją ir padaręs broliams McNamaroms didelę blėdi, kadangi teismo akyse suteršė McNamarų apgynėjus ir numenkino jų apgynėjų faktus. Socialist Party'jos Pildomoji Taryba renka smulkmenišką žinias apie tą nenaudėli.

Shoaf jau daug metų, kaip ne narys Socialist Party's. Jis niekuomet aktyviškai nedalyvavo partijos gyvenime ir, matomai, niekuomet neturėjo kitokių ryšių su socialistais, kaip tik piniginius.

Atmonija darbininkams.

Martins Ferry, Ohio. Plieno trustas uždarė savo dirbtuvę, kurioj dirbo 2,000 darbininkų. Tą jis padarė, idant atmonyti darbininkams už išrinkimą socialistišką visos miesto valdybos.

Socialistų laimėjimai.

Sharon, Pa. Socialistų kandidatas į majorus gavo 1,000 balsų. Miestelyj Wheaton išrinkti visi socialistų kandidatai į miesto urėdus.

Beaver, Pa. Beaver paviete socialistai gavo 2,000 balsų.

Staunton, Ind. Išrinkta socialistai: majoras ir visi kiti miesto urėdininkai.

Shelburn. Socialistai išsirinko visą miestelio valdybą socialistišką, išskiriant tik tai kalėjimo prižiūrėtoją.

Jackson, Ohio. Socialistų kandidatas į majorus apturėjo 365, bet dem. — 466 ir rep. — 530.

UŽRUBEŽIS.

CHINJA. Yuan-Shi-Kai, valdžios paskirtas ministrų pirmininkas, susistatė sau konstitucijinę ministeriją. Keliatą ministrų jis pasirinko net be jų pasiklausimo. Keli ministrai yra tvirti šalininkai revoliucijinio judėjimo, ir respublikos. Abelnai, naujoje ministerijoje randasi visų partijų atstovai. Prie tokių aplinkybių vargu begalima tikėtis, kad ši ministerija užsiliktų. Nežinoma, kokį mieri Yuan-Shi-Kai turėjo omenėje, išsirinkdamas tokį margą ministrų kabinetą. Vieni mano, kad jis nori įvairių partijų ministrus sutalkyti, taip kad galėtų užduoti revoliuciją, kiti gi išvadžioja, kad jis tuo keltu nori palaikyti revoliuciją ir, jai pasekmingai užsibaigus, tapti bent laikiniu Chinų respublikos prezidentu.

Naujoje ministerijoje ministrų telsdarystės yra Liang-Chi-Chiao, kuris pirmiau, pagal Yuan-Shi-Kai patarimą, buvo išstremtas iš Chinijos už revoliucijonišką idėjas.

Generolas Li-Yuen-Heng, revoliucjonierių vadas, pranešė kitų tautų konsulam Hankowe, kad respublikonišką provincijos išrinko savo atstovus į respublikonišką valdžią mieste Wu-Chang ir prašė, kad konsulai pripažintų Jungtines Chinų Valstijas.

Respublikoniška valdžia Soo-Chow'e pristigo pinigų, todėl uždėjo taksas ant ryžių ir kitų valgomų daiktų. Žmonės labai iš to pasipiktinę, ypatingai, kad dauguma jų manė, buk, jeigu revoliucjonieriai paims viršų, tai nereikės jokių taksų mokėti.

Mandžurija pasigarsino, kad ji atsiskiria nuo Chinijos valdžios ir išsirenka savo valdymuisi tam tikrus komitetus su gubernatorium prysakyj. 12 valdiškų karės laivų perėjo į revoliucjonierių

pusę. Revoliucjonieriai apsiginklavo laivus ginklais iš Shanghai'jaus arsenalo, kuris randasi jų rankose. Tie laivai atliks didelę tarnystę revoliucjonieriams užpuolimuose ant pakraštinių miestų, ypatingai ant Nankin'o ir Tien-Tsin'o, kuriuose apsitvirtinę laikosi vald. kareiviai.

Revoliucjonieriai pradeda neužsiganėdinti iš ministrų pirmininko Yuan-Shi-Kai, mato jame revoliucijos priešą ir kviečia atvirai pristoti prie revoliucjonierių ir kovoti vardan respublikos, o ne siulyti kokią ten konstituciją.

Revoliucjonieriai skaitliuje 18,000 ypatų yra apstoję Nankiną. Jie turi 141 kanuolę ir pakaktinai amunicijos. Netolimais miesto stovi 15 revoliucjonierių kariškų laivų. Vald. kareivių, gerai apsiginklavusių, mieste Nankin yra 11,000. Laukiama smarkaus mušio.

Laikraščiai praneša, kad mieste Singan-Fu revoliucjonieriai išmušę skandinavus ir anglos misjonierius. Rusija pasiuntė Pekinan 1,700 kazokų, o Suvienytos Valstijos laiko prirengusios savo laivus ir kareivius Philippinuose, kad prie geros progos pasiųsti Chinijon, «apgynimui europiečių». Bet tas yra daroma, kad, pasinaudojant iš naminės suirutės Chinijoje, galima būtų išplėsti sau nuo chinų ar žemės sklypą ar kokias pirmenybes.

MEXICO. Sukilėliai, vadovaujant Jose'i Gomez'ui, po aštiram mušui atėmė nuo valdiškos kariumenės miestą Juchitan. Vald. pusė nukentėjo dideliu nuostoliu, paliekant daugelį užmuštų ir sužeistų, o taipgi nemažai ginklų. Mieste Cullacan, Cullacan valst., viešpatuoja pilniausia betvarkė. Daug nekaltų žmonių sušaudė kaip revoliucjonieriai, taip ir kareiviai, ir kaip vieni, taip ir kiti užpildinėja ant sąkrovų ir aplplėšia turtingesnius piliečius. Panašios suirutės netruksta ir daugelyje kitų vietų.

Antonio, Texas, Suvienytų Valstijų valdininkai areštavo garų Mexico revoliucjonierių gen. Reyes, kurio rengiamoji revoliucija prieš Madero turėjusi išsiveržti 24 lapkričio š.m. Jis areštuotas už peržengimą bešališkumo (neitraliteto) įstatymo tarp ramiai sugyvenančių viešpatysčių: Suv. Valstijų ir Mexico.

Laredo, Texas, Suv. Valstijų sargyba suėmė Mexico revoliucjonierių Juan Merigą, begabenantį revoliucjonieriams ginklus iš Suv. Valstijų.

Suvienytos Valstijos pasiuntė kelioliką šimtų savo kareivių į Mexico parubežį, idant užkenkus Mexico revoliucijai. Mat, Suv. Valstijų kapitalistams Maderos revoliucija prieš Diazą padarė \$20,000,000 nuostolių, todėl Suv. Valst. vartos visą savo įtekme, kad sulaukyti išnaujo bekilančią revoliuciją.

TURKIJA nekiek nemano su Italija taikytis, bei priimti Italijos išlygas, kurioms ir kitos valstijos pritartų. Tai pasirodė iš to, kad Turkija išdavė įsakymą, kad visi italai, gyvenantieji Turkijos ribose, išsinešdintų iš Turkijos į 24 valandas. Kiekvienas italas, kuris bus atrastas Turkijoje po išėjimui 24 valandų, bus palmtas, kaipo karės meto belaisvis. Šitas įsakymas reikš Italijai milijonus dolerių nuostolių.

TRIPOLIS. Pasirodo, kad uostinis miestas Derna nebuvo turkų atimtas nuo italų, kaip tai buvo laikraščiai pranešę, nors turkai su arabais, užpildami ant to miesto, užmušė kelis šimtus italų. Turkai ir arabai laikas nuo laiko su dideliu imirtimu užpildinėja ant miestų Derna, Tobrug, Tripolis ir Bengazi, bet esti italų atmušti, Italai susirėmimo su turkais ties Bengazi atėmė nuo turkų 10 kanuolių. Bet iš tyrų pusės ateina turkams nauji ginklai, valgis ir drapanos.

ITALIJA labai pyksta ant Suvienytų Valstijų, kam jos, da girdusios apie italų žiaurumus Tripolyje, pavedė Haagos Taikos Tribunalui ištirti dalyką. Nepatinka Italijai, kad Suv. Valstijos

nepatikėjo Italijos pranešimams, jog italai nedasileidžia jokių žiaurumų link turkų ir arabų.

ANGLIJOS liberališkoji valdžia su ministerių pirmininku Asquith'u pryšakyje mano suteikti Irlandijai (Airijai) autonomiją, taip kad Irlandija turėtų maž-daug tokių nepriugulmingumą nuo centrališkos valdžios, kokį turi atskiros valstybės Suvienytose Valstijose, t.y. Anglijos valdžia duotų Irlandijai savitovystę visuose naminiuose reikaluose, bet pasiliktu sau augščiausia valdžią dalykuose, paliečiančiuose armiją ir laivyną, miltus, pinigų darymą ir krasą. Priegtam tiktai menką savo policijos skaitlių Anglija užlaikytų Irlandijoje. Žinoma, šitas sumanymas daugumai Anglijos «tikrųjų patrijotų» labai nepatinka ir atras sau tvirtus priešus, šalininkus Anglijos begėdiško išnaudojimo politikos Irlandijoje.

RUSIJA. Lapkričio pradžioje atsidarė Duma. Francuzų soc. laikraštis *L'Humanite* užsidooda klausimą: ar Duma taikysis su reakcioniška, ištvirkusia valdžia, ar reiklaus nuo valdžios atsakomybės už josios apsilėidimą ir bjaurius darbus? Sako, privalėtų pareikalauti nuo valdžios pasiaiškiniimo, kodėl nesirupina sušelpiti milijonus badaujančių žmonių Volgos gubernijose ir Sibirijoje. Reiktų patraukti valdžią atsakomybėn už jos policistų provokacijas ir skandalus, kurių galima šimtus priskaityti. Gal, vienok, užteks paminėjus keliatą iš jų: Chorolskis, Ekaterinoslavo slaptos policijos viršininkas, dėjo bombas namuose nekaltų darbininkų ir darbininkai už tai desėtkais buvo skaudžiai baudžiami. Slaptos polic. viršininkas Kremeneckis, susektas, kad dirbo bombas savo kanceliarijoje, tapo tiktai perkeltas į Sibiriją, kur jis užėmė vietą slaptos policijos viršininko tollmuose rytuose. Senatorius Trusevičius, senas slaptos policijos agentas, 1907 m. melagingai įdavė valdžiai socialistus Dumos atstovus, kaipo organizatorius kareiviško suokalbčio, už ką tie nekalti žmonės buvo išstremti katorgon, kur jau keliatas jų ir mirė. Ir ką sakysite! Caras dabar jam pavedė tyrinėti Bogrovo skandalą.

DARBININKU GYVENIMAS.

BOSTON, Mass. Tukstančiai moterų darbininkų vaikščioja be darbo ir yra bado ir šalčio grasinamos. Šmtai jų eitu dirbti, kad ir už du dol. į savaitę, byle tik gautų darbą. Iš tukstančio jieškančių darbo per darbo biurus vos kelios tegaua kokį užsiėmimą. Tai didžiausia Bostono darbininkėms bedarbė iš pastarųjų 12 metų. Merginų Darbininkų Name apie 500 moterų gauna šioj-tokį pramitimą, kitos gi nežino, kas daryti.

NEW YORK. Miestas gauna išmokėti straiklaužiams, užimantiems vietą straikuojančių atmatų išvažiotojų, po \$22,000 į dieną daugiau, negu mokėdavo unijiniams darbininkams. Beto, straiklaužių sargyba taipgi nemažai miesto pinigų suvalgo. Aprokuojama, kad miesto valdyba su savo majoru Gaynoru numes nemažiau, kaip \$250,000 kovoje su organizuotais darbininkais, bet ir tai kasžin, ar laimės. Nes pas straikerius vienybė puiki. Kokioje, tai da ir kitos unijos sustraikuos iš užuojautos straikeriams. Atpenč, gi straiško slopintojų padėjimas silpnokas. Jokiu budu negali

prisirinkti sau reikalingą straiklaužių skaitlių. Da ir tie patys straiklaužiai, bijodami straikerių arba šuniškai užlaikomi, keliatą valandų ar dieną padirbę, pabėga.

Straiklaužiai yra labai prastai užlaikomi: sukriušti į pasmirdusias daržines, šeriami daugiausia duona ir pamazgine kava, priversti gulėti šaltame ore ant patiestų šiaudų, be užklodalų. Tai kur čia nebėgs!

Straiklaužiai išlaužė spintas, kur buvo sudėta straikerių drapanos ir įrankiai, ir viską išvogė. Straikeriai ketina skųsti. Sudedant sykiu straiklaužio užmokestį ir atlyginimą agentams už jo atgabenimą, kiekvienas straiklaužys miestui atsieina apie \$6.00 į dieną. Tokia mokestis yra priešinga miesto čarteriui, ir bus padaryta darbininkų pastangos, kad majoras būtų patrauktas atsakomybėn už sauvalią.

NEW YORK. Consolidated Gas Company sutrumpino 7,000 savo darbininkų darbo dieną iki 8 valandų, bet tie darbininkai buvo tik unijiniai. Neunijiniai dirba po senovei, ilgesnes valandas. Kompanija padarė tą nusileidimą unijiniams darbininkams, manydama juos tuomi užganėdinti ir atkreipti nuo agitacijos, kurią jie varė už tai, kad visi gazo darbininkai susiorganizuotų į vieną uniją.

ANGLIJA. Kalnakasiai 120,000 balsų dauguma buvo nutarę tuojuos sustraikuoti, bet paskui straiką atidėjo iki 6 gruodžio, kol Tarybos Komisija galutinai nepaduos, ant kiek darbdaviai sutinka pakelti kalnakasiams algą. Jeigu ją ganėtinai pakeltų, tai straikas būtų išvengta.

IŠ DRAUGIJU GYVENIMO.

Waco, Texas. Atsibuvo pirmas Randauninkų Farmerių susivaziavimas. Dalyvavo 200 tokių farmerių ir sutvėrė savo uniją.

Šitas judėjimas tarpe farmerių randauninkų prasidėjo pernai. Jį daugiausia platino Soc. laikraštis «The Rebel», išeinantis Hallettsville, Texas. Valstybinis Socialistų partijos sekretorius E.R. Meitzen ypatingai atsizymėjo stumimu pirmyn organizativiško darbo tarp rand farmerių. Socialistai, abelnai, pasveikino tą judėjimą ir darbuojasi jo praplatinimui. Iš pradžių kapitalistiški laikraščiai ignoravo judėjimą, arba trumpai ir paniekinačiai tik retkarčiais apie jį tepresimindavo, bet jis tapo jau tokiu tvirtu, kad ir kapitalistiški laikraščiai, nenorėdami palikti visą kreditą soc. laikraščiams, pradėjo plačiau apie jį kalbėti.

Priežastis to bruzdėjimo tarpe randauninkų farmerių yra ta, kad žemės savininkai perdaug jau spaudžia randauninkus. Daugelyje vietų savininkai atima po trečdalį visų javų ir da po \$1-3 pinigais nuo akro žemės.

Socialistų žingsniai, padaryti organizavime randauninkų farmerių, daugelį pastarųjų pertikrino, kad, norint sau buvį pagerinti, randauninkai farmeriai turi veikti politiškai,

Da ir tie pa-
niškai užlaikomi,
i: sukriušti į pa-
ona ir pamazgine
tų šiaudų, be už-

sudėta straikerių
eriai ketina skus-
tį ir atlyginimą
ūkiaužys miestui
stis yra priešinga
ų pastangos, kad
ivalią.

mpany sutrumpi-
valandų, bet tie
dirba po senovėi,
usileidimą uniji-
ni užganėdinti ir
ai, kad visi gazo

lsų dauguma bu-
traiką atidėjo iki
i nepaduos, ant
algą. Jeigu ją

IO.

auininkų Farme-
merių ir sutvėrė

uninkų prasidėjo
tis «The Rebel»,
Socialistų parti-
zymėjo stumimu
merių. Socialis-
ojasi jo praplati-
ignoravo judėji-
iais apie jį tepri-
l ir kapitalistiški
oc. laikraščiams,

nkų fermerių yra
ia randauninkus.
j visų javų ir da

vime randaunin-
kad, norint sau
veikti politiškai,

o, kaip politiško veikimo įrankį, pavartoti Soc. partiją. Kad socialistų darbas šiame atvėrėje turi svarbias pasekmes, tai galima matyti jau ir iš to, jog liepos mėnesyje š. m. soc. laikraštis «The Rebel» turėjo tik 2,000 skaitytojų, o dabar turi 11,000 suvirš.

K O R E S P O N D E N C I J O S .

ST. CLAIR IR GILBERTON, Pa. Vienas draugas kovietis klausia, ar daug naujų socialistų... «priperėjau?» Nugi keli «išsiriti». St. Clair, Pa., susitvėrė kuopa apie iš 10–12 sąnarių, Gilberton apie iš 7; Girardvillės kuopa, rodos, irgi atgijo, bet tuo tarpu nežinau da, nes aš dieną kalbėjau Girardvillėj, o vakare Shenandoah'ryje, tad, pabaigęs Girardvillėj, turėjau skubintis į Shenandoah ir tokiu būdu nežinau, ar jie ten padarė ką, ar ne. Tad matot, kad apie 20 bus išsiritusių.

J. S t a s i u l e v i č i u s .

ROCKFORD, Ill. Nedėlioį po pietų, 12 lapkričio buvo parengta viešas susirinkimas TMD., susirinko 49 vyrai ir 4 moterįs.

Susirinkimai yra geras dalykas, Jeigu iš jų galima ką nors gero pasimokinti ar bent dorai ir linksmai laiką praleisti. Bet tokie susirinkimai, kaip minėtasai, vientik atima žmogui norą lankyties, kad ir ant kitų susirinkimų, kurie kartais gali būti ir visai geri.

Buvo šiaip: p. Jokubynas skaitė lietuvių istoriją. Pradėjo nuo pradžių, skaitė-skaitė. Klausytojai jau ir miegot pradėjo, o jis vis skaito. Kada pusė klausytojų išsiskirstė, o kiti žiovavo ir snaudė ir gal būtų ir tie apleidę svetainę, — skaitytojas staptelėjo ir sako: «Čia kurie deklamavos». Tad du vyrukai padeklamavo socialistiškas eiles. Po to ir vėl, kad omė skaityt istoriją, tai beliko tik kelios ypatos svetainėje, ir da skaito. Turbut, norėjo visą knygą perskaityt. Rodos, karštam lietuvių garbintojui reikėjo suprasti, jog nepriderėjo taip ilgai varginti desėtką likusiųjų klausytojų.

Pirma liet. socialistai rengdavo moksliskus susirinkimus, iš kurių daug daugiau naudos, negu iš tokių tautiškių susirinkimų, kaip kad aprašytasai TMD. susirinkimas. Tautiečiai pradėjo iš socialistų susirinkimų šaipytis per «Dagį», o savo susirinkimuose nieko gero žmonėms nesugeba suteikti, nes perdaug laikosi supelėjusios senovės ir tautiškai-atžagarėiviškių «linkybių». Jų nesumanumas čia pasirodė ir tos pačios lietuvių istorijos skaityme. Nedasiprotėjo, jog kur kas būtų klausytojams buvę naudingiau, jeigu būtų paimta ir išguldyta svarbesniejie faktai ir atsitikimai iš lietuvių istorijos, vietoj skaityt visą knygą.

Vietiniai lietuviai socialistai energiškai veikia. Vadovaujant anglams, jie dažnai parengia prakalbas. Pirma jos atsibudavo ant gatvių. Dabar gi, orui atšalus, atsibuna svetainėse.

J. W. R.

SO. BOSTON, Mass. Socialistų 60 kp. ištikrųjų praktiškai pradėjo šį vėsų laiką išnaudoti. Jau 3 mėnesiai baigiasi, kaip ji laiko nusišamdžius svetainę, už kurią moka randos po \$25.00 į mėnesį, bet užtai stengiasi tą svetainę, kiek tik galima, išnaudoti, nes tuščios nelaiko nei vieną dieną. Kas savaitę po tris vakarus «Y.M.C.A.» mokina lietuvių angliškos kalbos. Mokinių yra apie 50; vieną vakarą savaitėje mokina lietuviškos kalbos ir gramatikos, o likusieji vakarai yra užimti svetimtaučių socialistų mėnesiniais susirinkimais, o nedėdieniais iš ryto nuo 10 iki 1 val. atsibuna LSS. 60 kuopos paprasti susirinkimai, kuriuose esti apkalbama kuopos įvairūs reikalai, kaip tai: rengimai diskusijų, prakalbų, paskaitų, koncertų ir tt. O nuo 7 val. vakare kiekvieną nedėlnienį, kaip buvo minėta, atsibuna kas-nors tokio, kaip prakalbos, koncertai ir tt.

Bet čia tai aš ir noriu pažymėti, jog netik kad svarbu, jog So. Bostono socialistai veikia, rengia panašius lietuvių naudai-apšvietai vakarus, bet da svarbiau, kad jie, turbut, jau moka tą viską atsakančiai atlikti; dėlto tai galima spręsti, kad, kada tik socialistai ką-nors parengia, tai visada svetainė esti pilna žmonių, ir da įdomu tas, kad taip lietuviška publika priprato prie socialistiškų vakarų, jog nereikia nei plakatų spausti, užtenka vietinių laikraščių «Kel.» ir «Lais.» vietinėse žiniuose trumpai pranešti, kad tas ir tas soc. svetainėj atsibus, tai jau ir pilna svetainė publikos nuo 100 iki 500 žmonių.

Vieną kartą per neapsižūrėjimą nieko nebuvo parengta ant nedėdienio vakaro, bet, apsižūrėjus, tą pačią dieną paprastame kuopos susirinkime tapo nutarta tyčia pabandyt atidaryt svetainę, ir jeigu susirinks nors keli desėtkai žmonių, tai laikyti diskusijas. Na, ir ką mislijat? Kiek tąsyk galėjo susirinkti žmonių? Nagi susirinko į 50 ypatų.

Taipgi ir tą noriu paminėti, kad mes, so. bostoniečiai, įvedėm naują madą kas link įžangos: mes rengiame prakalbas, diskusijas, pakaitas ir koncertus be jokios įžanginės mokesies, o vietoj to renkame smulkias aukas, kurių surenkam į \$6.00—\$14.00, ir tokiu būdu pas mus esti ir vilkas sotas ir ožka čielia, t. y. mes uždengiam savo kaštus ir publika esti užganėdinta, tą galima spręsti iš to, kad publika skaitlingai susirenka, tai reiškia, kad socialistams prijaučia; jų taktika, jų mokslas žmonėms patinka; matyt, žmonės jau čia sau socialistų darbe ką tai naudingo, ką tai prakilnaus.

Nedėlioį, 12 lapkričio, nuo 7 val. vakare turėjome koncertą, kur buvo muzika, monologai, deklamacijos, dainos, keli juokingi nudavimai: žydėliai ir maskoliškas valkata, kacapas. Ant galo Michelsonas skaitė trumpą paskaitą apie milžiną žmogų.

Kas ką atliko ir kaip atliko, nerašysiu, nes manau, jog kas kitas tą atliks. O kita, aš turėjau sau už mierį ne tą koncertą aprašyt, bet tik parodyt paveikslėlį iš So. Bostono socialistų veikimo. Vienok da priminsiu, kad publikos buvo apie 300 ypatų.

Taipgi reikia paminėti, jog 60 kuopa nutarė pardavinėti socialistiškas knygas kiekviename viešame savo susirinkime.

J. P. R a u l i n a i t a s .

BELETRISTIKA.

Senas Vincas.

V a g i s.

Monologas.

(Baltrus sėdi ant narų kalėjime, laiko savo raukšlėtus veidus paslėpęs tarp delnų, o ilgi, žili plaukai apdengia jo sudžiuvusias rankas. Pakelia galvą, šaltai apžvalgo kalėjimą, atsistoja, pereina du kartu skersai kameros, apsisistoja, truputį pamąsto ir prąbyla):

TAIP, tai visa mano kelionė: trys žingsniai taip, trys taip ir viskas. Čia žali medeliai (rodo į sienas), kurie suteikia skanų kvapą, ir gaivinantis oras, kurio reikalauja mano sena krutinė! Čia draugai ir mano šeimyna, kuri laukdavo manęs pareinant iš fabrikos! Čia mano rumai, kuriuos man suteikė tie, kuriems aš visą savo amžį nuolankiai tarnavau, nuoširdžiai dirbau, sukroviau turtus ir šį urvą pastačiau, kuriame pats likau uždarytas!...

Aš vagis... Vagis todėl, kad, alkanas budamas, vogiau duoną, idant atsiginti nuo bado!... Puiki tai teisybė... jeigu alkanas žmogus pavagia svarą duonos ar nuogas drabužių, arba neturintis kambario atsigula turtuolio šuns būdoj, kaip ir aš tankiai darydavau, — tai vagis, žmogžudys ir valkata, kuriam vieta tik šitokiame urve!

O kas atima vargšui paskutinį kąsnį duonos?... Turtuolis! Kas apnuogina vargšą iki nuogam kunui?... Fabrikantas! Kas išvylioja paskutinius skatikus iš vargšo kišeniaus? Kunigas! Kas uždaro fabrikas, kad milijonai darbininkų slankiotų be darbo ir taptų vagimis?... Kapitalistų godumas!

Jie yra vagis! Jie yra plėšikai ir paskučiausio laipsnio valkatos!

Jie apvagia darbininkus, apiplėšia juos iki nuogybei, užmušinėja juos savo kruvinose dirbtuvėse, kasyklose ir kitose darbininkų prakaito siurbyklose ir žmogžudžių-plėšikų urvose!

Jie turi but sukisti į šitas urvas, o ne tas, kuris, pagaminęs duonos milžinišką daugybę, badauja ir, gindamasis nuo bado, pasiima vieną svarą dėl suvalgymo!...

Darbininkas viską padirba, o pats nieko neturi... Ak, tiesa, gauna jis už savo triušą ir pilnai naudojasi tuom, ką sau pasidirba — tai šitą urvą (rodo į sienas ir ironiškai juokiasi)... Tik kalėjimą darbininkas pats sau pasidirba!

Aš vagis... Męs, darbininkai, visi vagis! Tas tiesa ir šventa tiesa!... Męs didesni vagis už juos, nes turtuoliai apvagia darbininkus ir užmušinėja juos savo dirbtuvėse, o darbininkai apvagia patį save ir žudo save ir savo šeimynas!...

Aš vagis! Nes aš niekad savo gyvenime nepavalgiau sočiai. Aš visuomet ir visada vogiau nuo savęs maista, kad sutaupyti kelis skatikus senatvei ar juoda dienai! Aš vogiau nuo savęs rubus, o tuom tarpu kenčiau šaltį! Aš vo-

giau nuo savęs sveikatą. gyvenau drėgname ir supuvusiame kambaryje ir tuom žudžiau save, savo moterį ir vaikelius!

Aš vagis! Vogiau nuo savęs orą ir gamtos dovanas!... Kuomet kiti kvėpavo tyru oru laukuose, vaikščiojo po gražius miškus, aš gulėjau drėgname sklepe ir kvėpavau pelėsiais dvokiančiu oru.

Kuomet kiti lankė teatrus ir kitas pasilinksminimo vietas, aš siuvinėjau savo darbinės drapanas, kad paslėpti nuogą kuną ir sutaupyti skatiką.

Mano jaunystė, mano visas gyvenimas buvo paskendę vagystėje nuo paties savęs ir žmogžudystėje mano paties šeimynos!

Ar randasi toks gyvunas ant šios žemės, kuris pats save ēstų?... Ar yra toks gyvunas, kuris savo vaikus žudytų!... Ne! Niekur tokio gyvuno nerasime, apart vargšo darbininko. Jį žudo kiti ir jis pats žudosi save...

Jis vagia pats nuo savęs, apiplėšia save ir yra žmogžudžiu paties savęs. Jis nuo kuklystės iki grabo žudo save ir tikisi, kad jis kada-nors bus laimingu, bet, ant nelaimės, nesulaukia tos laukiamos laimės, nes pats save užsimuša pirma...

Aš žmogžudys! Vagis! Plėšikas! Valkata ir žemiausias gyvunas pasaulyje!...

Aš pasistačiau sau šitą urvą, kurį ir gavau už savo gyvenimo nuodėmes, ne už tai, kad vogiau duoną, bet už tai, kad pats save apiplėšiau!... Trys žingsniai taip, trys taip, tai visas mano nuopelias...

Aš žmogžudys! Vagis... apvogiau pats save! Pasičia kalėjimą sau! Ir mirštu jame!... Aš... va-gis...

(Užsiima rankomis akis ir puola kniupščias ant narų. Uzdanga pamazi leidžiasi ir paslepia viską už savęs).

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

176) Gavus pranešimą, kad 49-ta kuopa prisidėjo prie Socialist Party, pareikalauta, kad priduoūt S-gai visą buvusį turtą ir išdą.

177) 95 kuopa praneša, kad ji išstojusi iš VII rajono ir reikalauja, kad visos balsuojamos blankos butų siunčiamos kuopai tiesiog iš Centro.

178) 24 kuopa prisuntė Centro Sekr. pabarimą už ilgą neleidimą nubalsavimui VI susivaziavimo protokolo; ant to paaiškinta, kad buvo laukiama, kol kitiems referendumams pasibaigs apkalbėjimo laikas, idant sykiu, vienomis lėšomis butų galima išsiuntinėti kelis referendumus.

179) 116 kuopa pranešė, kad ji mano susitarti su kitomis kuopomis ir surengti prakalbų maršratą; patarta su maršrutu palaukti, iki bus pačios S-gos išrinktas organizatorius.

180) 1 kuopos paraginimas-pareikalavimas, kad butų pagarsinta organe Trečiųjų Teismo nuosprendis reikale J.B

Smelstorius ir J. Griniaus, pasiūstas P. K-tui.

181) 117 kuopos protestas, kad VII, VIII ir XI referendumai buvo neteisingai paleisti nubalsavimui, nes nebuvo užtekinai padalinti į paragrafus kiekvienam atskiram balsavimui, — padėtas į archyvą; paaiškinta minėtai kuopai, kad, sulyg priimtomis referendumo taisyklėmis, Centro Sekr. negali dalinti į atskirus paragrafus jokio įnešimo, jei patys sumanytojai nenori jį padalinti.

182) VI rajono sekretorius drg. P. Ketvirtis prašo savo rajono kuopų sekretorių, idant jie ateityje visus susiėsimus adresuotų sekančiu adresu: P. Ketvirtis, 445 E. 6-th St., So. Boston, Mass.

183) Drg. P. Kovas prisiuntė vertimą K. Kautskio «Sociališkoji Revoliucija», sykiu ir išlygas. Visas dalykas pasiūstas L. K-tui.

184) Drg. J.S. Pruselaičio įnešimas, kad ant S-gos išleistos knygos «Trimitas» turi but išimtas «copyright» (patento tiesa), pasiūstas V. K-tui.

185) II rajono sekretorius drg. A. J. Neris prisiuntė raportą, iš kurio matyt, kad II rajone yra visai mažai veikiančių kuopų.

186) Pranešta, kad į Turtų Kontrolės K-ją vietoj atsiekusiųjų drg. A. Bernoto ir V. Jakščio išrinkta F. Kušleika ir J. Mickevičius.

187) Ad-jos užklausias reikale spausdinimo S-gos konstitucijos pasiūstas P. K-tui.

188) Drg. K. Liutkus, narys buvusios VI susivaziavimo Redaktoriaus ir Statėjų Tardymo Komisijos, užtėmėjęs Centro Sekr. pranešimuose, kad vėl paduodama įnešimai iširti apie A. Bernoto skutimą skaitlinių iš knygų, praneša, kad minėtoji K-ja tēmijo tą dalyką ir pasirodė, kad užmetimas yra **be pamato**.

189) Užklausta ir gauta atsakymai nuo draugų: Žymonto, Jakščio ir Gaigalo, kad apsiima į Rev. Rėm. K-to ir buvusio izdininko A. M. Stanelio Knygų Peržiūrėjimo ir Pinięgų Perėmimo K-ją. Apie tai, kad minėtai Komisijai turi perduoti knygas ir izdą, pranešta ir A.M. Staneliui.

190) Ant Centro Sekretoriaus pagarsinto «Kovos» N45 prašymo, kad visi rajonų sekretoriai priduoūt savo rajono V. K-to narių adresus, neatsiliepė V, VI, VII ir IX rajonų sekretoriai. Dabar laiškais paraginta.

191) V rajono sekretoriui pranešta, kad, sulyg P. K-to Tar. N25, V-tas rajonas turi išrinkti K-ją Peržiūrėjimui R. ir K. Šel. K-to knygu.

192) Gavus patėmijimą nuo drg. J. Brazaucko, kodėl ant III referendumo blankos nėra padėta visuotinam nubalsavimui, ar statėjai turi buti atstatyti nuo darbo ar ne, paaiškinta, kad statėjų atstatymas nuo darbo nebuvo dėtas ant blankos dėl to, jog statėjus atstatyti galėjo netik susivaziavimas, bet patsai Ad-rius byle kada, todėl tų įstaigų nutarimai tame klausime yra **galutinai**. Kas kita su redaktorium; pastarąjį susivaziavimas tegalėjo tik suspenduoti, o ne atstatyti, nes ne susivaziavimas redaktorių išrinko, bet referendumas, todėl prašaliuti tik referendumas tegali. Bet, jeigu leis-

ti referendumui statėjų atstatymą nuo darbo, tai jau reikėtų kitus statėjus irgi referendumu išrinkti.

193) Visiems draugams, kuriuos P. K-tas negalėjo uždėti ant viršininkų rinkimų blankos, pasiūsta paaiškinimai. 17, XI, 11. LSS. Centro Sekretorius *Aug. Purvis*.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N28.

Kadangi:

1) Sulyg esančių Sąjungoje taisyklių, į Sąjungos urėdus kandidatais ne narius negalima pastatyti,

3) Ant keliaujančio organizatoriaus nei vienas iš narių neapsiėmė, o

3) Sąjunga yra nutarusi, kad keliaujantis organizatorius yra reikalingas ir turi buti laikomas, todėl,

Imant į atidą visą augščiau pasakytą, Pild. Kom. paduoda V. K-tui sekantį įnešimą:

a) Dėl keliaujančio organizatoriaus turi but apskelbtos nominacijos išnaujo. (Be abejonės, bus nominuojama kiti kandidatai, nes praeitose nominacijose buvo veik vienbalsiai nominuojama tik VI susivaziavimo rekomenduoti kandidatai), o

b) Pakol atsibus nominacijos ir rinkimai, tai Pild. Komitetą įgalioti pasamdyti ką už keliaujantį organizatorių.

P a s a r g a: Jei nebutų galima gauti atsakančio iš Sąjungos narių, tai reikia daleisti ant to laiko pasamdyti kad ir ne narį, bet tik socialistą.

c) Geistina, kad V. K-to kiekvienas narys patartų nuo savęs po vieną draugą, tinkantį į kel. org. Pild. Komitetas, zinoma, priims tą, kuris bus tinkamesnis ir su kuriuom bus galima sutikti iš ekonomiškos pusės.

New York City, 2 XI, 11.

Waterbury, Conn. 6 XI, 11. LSS P.K. tas

Wilmerding, Pa. 8 XI, 11.

Philad'a, Pa. 15, XI, 11. L.S.S. Centro Sek. *Aug. Purvis*.

{ *M. M. Račiute*
J. S. Pruselaitis
B. K. Kondratavičius

Pildančiojo Komiteto Tarimas N29.

Pildančiam Komitetui buvo priduoata nominacijų pasekmių dokumentai, užklaustųjų kandidatų atsakymai ir apsiėmusiųjų legitimacijos. Pildantysis Komitetas, peržiūrėjęs visus dokumentus, sutaisė sekantį apsiėmusiųjų kandidatų surašą dėl S-gos V-tojo visuotinojo viršininkų rinkimo.

Iš kuopos, balsu.

Iš kuopos, balsu.

Ant C. Sek.:		P. Kietis nom. pav. 118.	
J. Kačergius	29, 31.	F.J. Bagočius	60, 42.
J. Stasiulevičius	80, 21.	J. Neviackas	60, 33.
Ant Admin.:	*	S. Strazdas	37, 31.
A. Žymontas	1, 385.	K.J. Valys	137, 15.
Ant Redakt.:		S.J. Dargužis	119, 11.
K. Vidikas	1, 297.	P. Naudžius	60, 6.
J.B. Smelstorius pav.	56.	Ant R. K. Šel. K. Pirm.	
Ant Pild. K-ta:		J.P. Raultnaitis	60, 82.
A. C. Herman-Purvis	1, 61.	J. Kuzmickas	81, 10.
V. Černauskas	29, 15.	J. Šaltis	19, 8.

V. Geibis	3,	11.	Ant R. K. Šel. K. Sekr.	
A. Bielskis	7,	11.	J. Bulota	14, 42.
J.P. Čepulis	34,	8.	V. Jakštys	1, 12.
A.K. Baltrunas	7,	8.	J. Undžius	60, 2.
J. Naudžius	81,	7.	Ant R. K. Šel. K. Išd.	
A. Bernotas	1,	6.	J. Ramanauskas	15, 99.
Ant Lit. K-to:			J. Moskus	4, 17.
J. Ilgudas	4,	149.	H. Stankus	17, 8.
N. Y. City,	?			
Waterbury, Ct.	?		LSS P. K-as	{ M.M. Rabiute J.S. Pruslaitis B. Kondratavičius.
Wilmerding, Pa.	31,	X, 11.		

Tų draugų vardai, kurie netapo uždėti ant rinkimų blankų iš tos priežasties, kad į tuos urėdus užtektinai buvo apsiėmę kandidatų, kurie nominacijose daugiau balsų buvo gavę, ir vardai tų draugų, kurie neišpildė legitimacijų blankų, nebus garsinami organe, bet bus pranešta laišku kiekvienam.

Philad., Pa. 15 X, 11. LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

L. S. S-gos V-tasis visuotinas viršininkų rinkimas.

Sekretoriams ir pavieniams tapo išsiuntinėta balsavimo blankos. Jei da kas negavo, tai tegul atsišaukia pas Centro Sekretorių — bus prisiūsta.

Blankos turi buti išpildytos pagal blankoje esančius nurodymus ir sugrąžintos, žiurint pagal reikalą, rajono arba Centro Sekretoriui ne vėliaus gruodžio (December) 15, 1911. Phila. Pa. 15, XI, 11. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Naujos insinuacijos.

Jakštys 45 num. «Kovos» pradeda gaivinti jau apmirusias Sąjungoj insinuacijas, kas, kaip sąjungiečiui, yra negražu. Tarp kitko jis išsitarė: «Męs gerai atmename, kad prie Rušino, Dubicko, Bagočiaus ir Griniaus gaspadoriavimų — brido kaskart vis į naujas skolas» ir «aš užtikrinu, kad pašaliniai darbai atneša didelį pelną, bet kur tas pelnas dingdavo prie Griniaus ir kitų pirmiau buvusių administratorių, tai tik jie vieni težino, o nieks kitas».

Nesąmonė butų man čia su Jakščiu ir kitais ginčus vesti, bet tiesos dėlei aš patarčiau peržiūrėti atskaitas mano laikuose, o pamatys, kaip ir «kiti visi», kad:

1. Aš, atvažiuoęs, radau bilas ir knygas sukrautas kertelėse ir įpuvusiuose sąšlavynuose, o išvažiuodamas palikau puikiai įtaisytą administracijos kambarį, su keliolika šimtų daugiau knygų ir su pripirkta darbams popiera, kuri gal ir dabar tebevartojama (laiškams, korčiukėms).

2. Nei vieno cento nei nuo ko Sąjungai neskolinau ir nei centu prie manęs skola neužaugo.

3. Atmokėjau užvilktas algas ir į kelis šimtus skolų.

4. Supirkau mašinas: presą, kutterį, perdirbau sklepą ir kambarius ant viršaus.

5. Atspaudžiau Sąjungai porą knygų iš pašalinių darbų šaltinio ir apart to per metus iš pašalinių darbų aš padariau da pusėtinai g r y n o p e l n o.

6. Mano vienintėlis nusidėjimas — Sąjungos reikalai ru-

pėjo daugiau, kaip savo ypatiški ir todėl, matydamas, kad už Jocio apgarsinimą negalima bus užmokestis atimti, pats užmokėjau iš savo algos apie \$84.00, negaudams nuo Jocio nieko, o nuo Sąjungiečių — pinkertonų dozą, ir buvau iki tiek nedoras, kad netik nepakėliau algos, bet priprašiau J. Baltrušaitį nusileist \$10 į mėnesį ir pats sau algos tiek pasiėmiau, kad, praleidęs savo \$300 iš Pittsburgo atsivežtus, išvažiuodamas iš Philadelphijos, nuo brolio iš Eastono turėjau pasiskolinti \$50.

F. J. B a g o č i u s.

P. S. Neturiu po ranka senų atskaitų, skaitlinių negaliu priduoti.

Klausimai ir atsakymai.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA!

Meldžiu paaiškinti man, kas pagimdė socializmą arba kas įkvėpė pirmiesiems socializmo tėvams tą mintį apie socializmą.

Su pagarba Sąjungietis S. J.

A t s a k y m a i.

1. Socializmą pagimdė ekonominis draugijos išsiplėtojimas, išsivystymas išdirbystės įrankių, kuris parodė, jog kapitalizmas negalės ant visados užsilikti ir turės užleisti savo vietą augštesnei, tobulesnei draugijos surėdymo formai, šiandieninio moksliškojo socializmo tėvais tegalima pavadinti Karolį Marksą (1818-83) ir Pričkų Eagelsą (. 820-95). Juodu galėjo pasiskolinti nuo Saint-Simono (1760-1825) ir filosofo Fichtės šiokių-tokių supratimą apie determinizmą, bei materijališkąją istorijos supratimą, sulyg kurio ekonominės draugijos sąlygos išdirba žmonių politišką surėdymą, tikėjimą, papročius ir tt. Bet pastarųjų dviejų vyrų supratimas buvo tamsokai, neaiškiai, nedrausiai išreikštas — tai buvo tik tai silpnokas, pašalinis užsiminimas. Jeigu jau Marksas ir tikrai butų pasiskolinęs tą supratimą nuo jų, tai jam prigul garbė už išvystymą to supratimo ir už mokslišką jo pritaikymą išaiškinimui visų draugijinių apsirėikimų Socializmo tėvais negalima vadinti svajoniško-utopiško socializmo pramanytojus.

Šelpkime drg. P.J. Mckevičių.

Kaip aš esu gerai susipažinęs su drg. P.J. Mckevičium, tai sakau, tokius kovotojus reikia gelbėti. Jis, man dirbant kruvoj, vis sakydavo: «Kada ta minia nustos našta kapitalo vilkus ir tarnavus tranams. Turiu viltį, kad ta minia pakils iš miego ir padės mums sugriauti dabartinį surėdymą. Tik reikia dirbti be atvangos, nenuilstančiai, o pergalesime».

Drg. P. J. Mckevičius karštai darbavosi mūsų kuopoj kiek jam spēkos leido. Dvejus metus sąžiningai pildė kuopos sekretoriaus pareigas. Turėdamas gabumą iškalboje vartojo savo žodį socializmo naudai; turėdamas gabumą rašyme, daug gražių straipsnelių yra laikraščiams parašęs. Gal nevienas patėmijo, kad ir Gegužiniame «Kovos» numeryje šiuo metų tilpo jo dailus straipsnis. Pas jį randasi daug naudin-

ėl, matydamas, kad
nokestis atimti, pat
egaudams nuo Jocio
ų dozą, ir buvau iki
os, bet priprašiau J.
ts sau algos tiek pa-
burgo atsivežtus, iš-
o iš Eastono turėjan

B a g o č i u s.
itų, skaitlinių nega-

ymai.

imdė socializmą ar-
tėvams tą mintį apie

ietis S. J.

is draugijos išsiplėto-
kuris parodė, jog ka-
ir turės užleisti savo
rėdymo formai. Šian-
tegalima pavadinti
gelsą (1820-95), Juo-
(1760-1825) ir filo-
eterminizmą, bei ma-
g kurio ekonominė
ką surėdymą, tikėji-
viejų vyrų supratimas
čstas -- tai buvo tik-
Jeigu jau Marksas ir
io jų, tai jam prigul-
ooksliską jo pritaiky-
iškimų Socializmo
išiško socializmo pre-

evičių.

g. P. J. Mokevičius.
ėti. Jis, man dirban-
rustos našta kapitalo
, kad ta minia pakila-
rtinį surėdymą. Tik-
, o pergalėsime.
rbavosi mūsų kuopoj-
sąžiningai pildė kuop-
s gabumą iškalboje
urėdamas gabumą re-
aščiams parašęs. Ga-
«Kovos» numeryje šie
randasi daug nauđin-

gų jo raštų, kurių, jis delei nupuolimo sveikatos, negali už-
baigti. Už savo darbštumą ir palinkimą prie mokslo drg.
P. J. Mokevičius yra visų jį pažįstančių susipratusių žmonių
guodojamas.

Jis dabar, jaunystės dienose, serga džiova. Todėl, drau-
gai, yra mūsų pareiga gelbėti tokį mums brangų draugą. Jis,
kol buvo sveikas, pirmas paduodavo pagalbos ranką nelai-
mingiems. Todėl jis pats užsitarnavo, kad jį gelbėtume, ir
aš jį kiek galint gelbėsiu.

Jūsų dėl Soc. Revoliucijos, J. V. Margaitis, 89 kuopos
narys, Gardner, Mass.

Aukus siųskite vardu kuopos išdininko:

V. Ivonaitis, 5 Baker St., Gardner, Mass.

Aukos išstremtamjam Sibiran.

Brockton-Montello, Mass. iš 17 kuopos izdo \$1.25; M.
Tunila, K. Kiziunas ir F. Bereika po 25c. Viso \$2.90.

Lewiston, Mass. 105 kuopa \$1.70.

Brooklyn, N. Y. 19 kuopos per Undžių \$1.00.

Gardner, Mass. 89 kuopos \$2.00; J. Ivonaitis, V. Ivo-
naitis, D. J. Klinga, Al. Valosevičius, F. Vainauskas, Al.
Bekežius, P. Krikščius, J. Ivonaitis, J. Vorekojis, J. Ta-
tariš, P. Striužas, Jurg. Vorekojis, J. Kasputis— po 25c.; R.
Mačys 50c.; J. Valiauskas, A. Puida— po 20c.; A. Kaklaus-
kas, J. Palšis, P. Krikščiuonas, J. Marikitiš— po 10c. Viso \$6.50

Chicago, Ill. iš 22 kuopos (kur buvo «Kovos» 42 num-
patėmyta klaida) gauta 25c. Taipgi per mano neatsargu-
mą ten įvyko klaida aukavusių pavardėse: vietoj «M. And-
rius», turi buti «M. Audrius» ir vietoj «A. Legavičė», turi bu-
ti «A. Lehavičė». Su tais 25c. ir pas mane buvusiai— \$3.43
viso \$3.68.

Tokiu būdu viso gauta — \$12.40.

Truko («K.» N42) \$8.72, išsiųsta \$5.35. Viso— \$14.07.

Truko — \$1.67.

Kadangi dalykai pavyko šiek-tiek sutvarkyti, tai ant
toliaus aukos jau nereikalingos. Visiems aukavusiems ištariu
širdingą ačiū. Laikui bėgant, tą pasakys ir pats draugas, ku-
riam aukavote.

V. P a u k š t y s.

LSS. 1 kuopos susirinkimas atsibus Utarninko vakare 8
val. Repulikonų klube, 1007 Vine St. Malonėkite visi draugai ir
pašaliniai atsilankyti. Komitetas.

Tetaras ir Balius.

Lietuvių Apšvietos Draugija Brooklyn, N. Y. paminėjimui
50 metų sukaktuvių nuo panaikinimo baudžios Lietuvoje, per-
statys dramą «PONAS IR MUŽIKAI». Minėta drama bus per-
statoma «Thanksgiving» dienų, t. y. Ketverge, 30 d. lapkričio
(Nov.) 1911 m. Tautiškame Name, 101-103 Grand Street, Brook-
lyn, N. Y. Šokiai prasidės 2 val. po pietų. Perstatymas prasi-
dės lygiai 7 val. vakare. Zabova svečiams — greitoji krasa su do-
vanomis. Nuoširdžiai visus kviečia Lietuvių Apšvietos Draugija.

Teatras ir ballus Kensington, Ill.

LMD. «Aidas» rengia labai puikų vakarą, Ketverge, lapkričio
30 d. 1911 m. (padėkavonės dienoje) J. Stančiko svitažinėje, 205-
107 E. 115-th St., Kensington, Ill., pradžia 4:30 val. po pietų.
Tikiety kainos 25 c. ir augščiau ypatai.

Bus lošiama drama «SALIAMONO SAPNAS». Dainuos LMD.
«Aido» choras, deklamacijos, šokiai ir lakiojanti krasa. Atsilan-
kykite, nes tai paskutinis vakaras prieš Adventus.

Kviečia Komitetas.

Ballus, teatras, deklamacijos, lekcijos, krasa ir dovanos.

Viską surengia LSS. 59 kuopa, 29 d. lapkričio 1911 m., pra-
sidės 7:30 val. vakare ir trauksis iki 5 val. ryto. Imperial Hall,
232 Adams St. ir kampas 3-rd St., Hoboken, N. J.

Bus suložta 3 veiksnių drama «Netikėtai». Kurie gaus dagiau
atviručių — skirlama dovanos. 1) «Rankvedys», 2) aukso žiedas,
3) vienas iš progresyviškų laikraščių metams.

Visus užprašo Komitetas.

Des Maines, la.

LSS. 160 kuopa rengia pasilinksminimo vakarą, ant kurio už-
kviečia visus vietinius ir apilinkės lietuvius. Bus dek-
lamacijos, skrajojanti krasa iš šokiai. Pasilinksminimo vakaras
bus lapkričio 25 d., pradžia nuo 7:30 vakaro iki 12 nakties. Wood-
mans III Hall, vienos duris į rytus, 409 E. Lokust St.

Komitetas.

LSS. 19 kuopos susirinkimas atsibus Nedėlioį, 26 d. lap-
kričio, 2 val. po pietų, Tautiškam name ant 3 lubų, 101-103
Grand St. Brooklyn, N. Y. Malonėkite visi 19 kuopos draugai at-
silankyti, nes randasi daug balsavimų blankų.

LSS. 19 kp. Komitetas.

“Feeling Better Already Thank You!”

Mielai aš pa-
klausiau jūsų
patarimo ir iš-
titrymaus su

Dr. Richter'io

Pain-
Expelleriu.

Dingo skandėjimas kakle ir diegi-
mas šone, jauėnuos visiškai gerai. Pri-
valo būti kiekvienos šeimynos šepojė.
Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c. ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter lo Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c ir 50c.

Naujosios Giedojimo PSALMES.

Pagelba išvalnimui žmonių kunų ir dvasių iš žemiškų kančių. KAINA 10c. Adrs. V. Belaisvis, 1607 N. Ashland Ave., Chicago

◆◆◆ T E I S Y B Ė ◆◆◆
“Teisybe”
 Dvimėnesinė Darbininkų Knygėlė
 “TEISYBĖ” veidmainiai ir me-
 lagiai neskaito, ba ji jiems karti.
 “TEISYBĖS” prenumerata me-
 tams tiktai 50c.
 “TEISYBĖ”
 600 Collinsville Ave.
 EAST ST. LOUIS, ILLS.

Kas užsirašys „Kovą“ per Teisybės iš-
 leistuvę tam Teisybę siųsime dykai.

PARDUODU LAIVAKORTES

ir siunčiu pinigų. Atlieku visokius
 spaudos darbus. Užrašu lietuviš-
 kus laikraščius. Turu agentūrą ap-
 saugos nuo ugnies. Priimu pinigų
 taupintui

P.M.KAITIS
 narys 81 kp. LSS. ir 15-os wardos Soc. Partijos
 1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

**Rusiškai-Amerikoniška
 LINIJA**

Vienatine be persidimo tarp
 Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8½ d. Rotterdamą	11½ d. Liepoją
III Klesa \$31.00	III kl. \$33.00
II Klesa 45.00	II-klesa 47.00
I Klesa 52.00	I klesa 62.00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreipki-
 tės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį
 agentą.

A. E. Johnson & Co.
 Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. pi-
 liečiu. Pats vardas jau atsako
 už ją, todėl daug nereikia aiš-
 kinti. Prekė tik 25c. Reika-
 laujantiems daugiau, nuleidžia
 ma nuošimtis. Atsišaukite į
 «Kovos» Administraciją.

Keystone Phone Main 14-28.
 Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
 423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
 Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
 Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

PARANKIAUSIAI VISKĄ SPAUSDINTI

KOVOS SPAUSTUVEJE

Nes viskas atliekama pulkia, greitai ir pagal
 šių dienų reikalavimus.

REIKALUI ESANT KREIPKITĖS
 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas retėzėlis su globu, broliškai sveikinantis
 dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkliukai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, pnausnoti—25c;
 daugiaus imantiems nuleidžiamas nuošimtis. Reikalaujami sluskit pinigų kra-
 sos ženkliukai arba Money Orderu

“Kovos” Administracija.

Aukos 24 kp. prakalbų lėšų uždengimui. Aukavo: M.
 Klinkiavičia, V. Seilius, V. Raulickis, F. Adomaitis, B. Zaliac-
 kas, M. Zaliackienė, J.A. Ramanauskas ir J. Ražanskis— 25 c.,
 smulkių 70 c. Viso \$2.70. Varde kuopos aukautojams tariu
 ačiu.
 Sek. K. Arminas.

**BUK
 VYRAS**

**50,000
 KNYGU**

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru.
 Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal
 atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznudijima krauja
 arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus
 ir kitus išmetimus, negromulavima, patrotitu
 stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir puslės ligas, ruma-
 tizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas,
 strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava
 namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus
 kentat ir kaip gallet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra
 krautuvely žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba
 nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara,
 katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku
 lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai,
 užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk
 nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa aut
 žemiasu paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago;
 Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadėjma, aš noriečjan
 jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....
 Adresas:..... Steltas.....

“LAISVĖ”

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros,
 Populiariškai-Moksliskas LAIKRAŠTIS

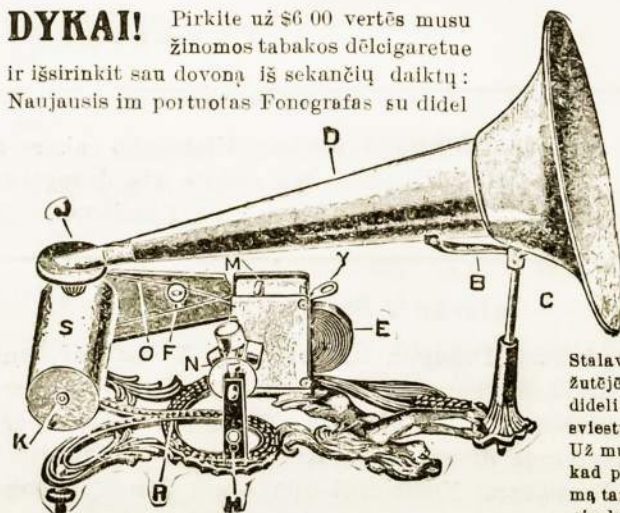
Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis “LAISVĖ” didelio formato, talpina raštus geriausių raš-
 tininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. “LAISVĖS”
 prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Už-
 rubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažiūrėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI!
 Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

**“LAISVĖ” 242 West Broadway
 SO. BOSTON, MASS.**

DYKAI! Pirkite už \$6.00 vertės musu
 žinomos tabakos dėleigaretue
 ir išsirinkit sau dovona iš sekančių daiktų:
 Naujaisis im portuotas Fonografas su didel

nikelluota dūda, kuris
 grajina gerai ir aiškiai
 vieokias muzikes ir
 dainas. Klekvienas gal
 turēt savo name kon-
 certą. 2. Geriausia Ar-
 monika vokiško išdir-
 bimo su notoms ir nu-
 rodymais. 3. Pulkus
 stalavus nikelines laik-
 rodis su muzike, kiek-
 vieną kartą grajina 10
 minutų. 4. Vyriški arba
 moteriški storai paa-
 suoti laikrodėliai. 5.

Stalavi įrankiai gražioje de-
 žutėje: 6 peiliai, 6 videlcai, 6
 dideli saukštai, 6 maži, 1 peilis
 avlestinis ir saukštukas cukrul.
 Už mūsų dovona vien norime,
 kad pagarsit tumet mūsų fir-
 mą tarp juoq pažįstamoq. At-
 siųskite mums ant rankos 50c.

markėms, o mes jums prisiųsime 40 skrinučių tabako 4 gatunkų už \$6.00 ir jusų išrinktą dova-
 na. Likusius \$5.50 užmokėst gavęs tavorą. Kam tavoras nepatike, gali jį neimti.

ENGLISH-ASIATIC TOBACCO CO., Dept. M. 115 E. 7th st. New York.